

**ทัศนะของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ**

นายประสาธ ม่วงศิลป์

การศึกษาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**Attitude of the people Implementation of Good Governance in Nonthong
Sub-district Administrative Organization Kasatsomboon District
Chaiyaphum Province**

Mr. Prasat Moungsin

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Sciences
Sukhothai Thammathirat Open University

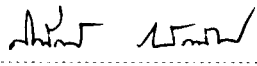
2009

หัวข้อการศึกษาคั่นคว้ออิสระ ทศนะของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของ
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์
จังหวัดชัยภูมิ

ชื่อและนามสกุล นายประสาธ ม่วงศิลป์
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ประเสริฐศรี

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว้ออิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาคั่นคว้ออิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ประเสริฐศรี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ สามัคคีธรรม)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ อนุมัติให้รับการศึกษา
คั่นคว้ออิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

วันที่ 21 เดือน ก.ย. พ.ศ. 2573

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ทักษะของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

ผู้ศึกษา นายประสาธ ม่วงศิลป์ **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ประเสริฐศรี **ปีการศึกษา** 2552

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาทักษะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง (2) ศึกษาเปรียบเทียบทักษะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง และ (3) เสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชากรตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 7,358 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ จำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า (1) ทักษะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยความแตกต่างของ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ที่ต่างกัน ไม่มีผลทำให้ทักษะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ แตกต่างกัน แต่ระดับความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย และระดับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน มีผลทำให้ทักษะของประชาชนแตกต่างกัน ที่นัยสำคัญ 0.05 และ (3) ข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ได้แก่ ต้องให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค เท่าเทียมกัน ต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ต้องนำข้อเสนอหรือข้อเรียกร้องของประชาชนไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี รวมทั้งต้องสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนในด้านความสะอาดของอาคารสถานที่ และบุคลากรต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีใจรักบริการในการรับใช้ประชาชน

คำสำคัญ หลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ” ครั้งนี้ดำเนินงานจนสำเร็จเรียบร้อยได้ด้วย อนุเคราะห์ช่วยเหลือด้วยน้ำใจจากบุคคลหลายท่านที่เป็น “ครู” ที่ได้ให้ความเมตตาแนะนำการวิจัยอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี ซึ่งเป็นที่ปรึกษาการวิจัยครั้งนี้ ความสมบูรณ์ของงานวิจัยครั้งนี้ไม่อาจลุล่วงลงได้ หากไม่ได้รับการช่วยเหลือแนะนำ และติดตามอย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ซึ่งได้ให้ทุนในการศึกษาเล่าเรียนและทำการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ คุณเสกสรร สวัสดิ์ศรี เจ้าหน้าที่งานปกครองชำนาญการ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการตรวจเครื่องมือแบบสอบถาม

ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา ที่ให้โอกาสในการศึกษา รวมทั้งผู้บังคับบัญชาทุกคนที่ช่วยเหลือสนับสนุนตามโอกาส

ท้ายสุดนี้ คุณความดีและกุศลที่พึงบังเกิดมิ จากการศึกษาค้นคว้าเล่มนี้ เป็นผลมาจากความเมตตา กรุณา ของบิดา มารดา ภรรยา บุตรผู้คอยให้กำลังใจ ขออานิสงส์อันเกิดจากคุณประโยชน์ของการวิจัยครั้งนี้ จงบังเกิดแก่ผู้มีพระคุณต่อผู้วิจัย หากมีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดในส่วนใดเกิดขึ้นในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และจะขอปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

ประสาท ม่วงศิลป์

เมษายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
สมมุติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ตัวแปรที่ศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล	8
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร	13
แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล	18
ธรรมาภิบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล	24
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
การทดสอบแบบสอบถาม	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ขั้นตอนในการนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
สรุปการวิจัย	67
อภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	85
ก แบบสอบถาม	86
ประวัติผู้ศึกษา	93

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของประชากรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะบุคคลที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	40
ตารางที่ 4.2 ระดับความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง	42
ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละ ความรู้ความเข้าใจใน อบต. แยกเป็นรายชื่อ	42
ตารางที่ 4.4 จำนวน และร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างกับ อบต.	43
ตารางที่ 4.5 จำนวน และร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มตัวอย่างกับองค์การบริหารส่วนตำบล แยกเป็นรายชื่อ	44
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรายด้านและโดยรวม	46
ตารางที่ 4.7 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ตามหลักนิติธรรมเป็นรายชื่อและโดยรวม	47
ตารางที่ 4.8 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ตามหลักคุณธรรมเป็นรายชื่อและโดยรวม	48
ตารางที่ 4.9 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง หลักความโปร่งใสเป็นรายชื่อและโดยรวม	49
ตารางที่ 4.10 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง หลักการมีส่วนร่วมเป็นรายชื่อ และโดยรวม	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.11 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติของ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การ บริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามหลักความรับผิดชอบเป็นรายข้อ และโดยรวม	51
ตารางที่ 4.12 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติของ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การ บริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามหลักความคุ้มค่าเป็นรายข้อ และโดยรวม	52
ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ในภาพรวม จำแนกตามเพศ.....	53
ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แต่ละด้าน จำแนกตามเพศ.....	54
ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง จำแนกตามอายุ.....	55
ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แต่ละด้าน จำแนกตามอายุ.....	56
ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง จำแนกตามการศึกษา.....	57
ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การ บริหารส่วนตำบลโนนทอง แต่ละด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	58
ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง จำแนกตามรายได้	59
ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การ บริหารส่วนตำบลโนนทอง แต่ละด้าน จำแนกตามระดับรายได้.....	60
ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การ บริหารส่วนตำบล จำแนกตามความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย อบต.	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แต่ละด้าน จำแนกตามความรู้ความเข้าใจในกฎหมายของ อบต.	62
ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือร่วมในกิจกรรมของ อบต.	63
ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แต่ละด้าน จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือร่วมในกิจกรรมของ อบต.	64

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	3
ภาพที่ 2.1 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล	23

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองตนเองโดยรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Self Government) เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง อันเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ท้องถิ่น และประเทศชาติโดยรวม

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่สุดซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ตามกฎหมาย โดยองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสำคัญต่อชุมชนในลักษณะที่เป็นองค์กรพื้นฐานของท้องถิ่นและเป็นกลไกที่สำคัญต่อการบริหารการพัฒนาในระดับตำบลทั้งในทางทฤษฎี และในทางปฏิบัติ โดยในทางทฤษฎีมีความเชื่อว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีแนวโน้มว่าจะมีศักยภาพสูงในการพัฒนาชนบท เป็นองค์กรที่มีพลังของประชาชนในท้องถิ่น อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนและทรัพยากรต่างๆ ในชนบท จึงน่าจะรู้ปัญหาความต้องการที่แท้จริงรวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และ สิ่งแวดล้อมในชุมชน (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ 2536: 279) และเป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน และจัดการทรัพยากรและพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้อย่างมีอิสระและคล่องตัวมากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกระจายอำนาจและให้ประชาชน ได้มีโอกาสเรียนรู้และแก้ไขปัญหา โดยการเข้าไปมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง หรือที่เรียกว่าการปกครองตนเองตามระบบประชาธิปไตย กล่าวได้ว่าเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่ง ตามแนวความคิดในการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองประชาชนในท้องถิ่น โดยพยายามกระจายอำนาจการปกครอง เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ โดยมีความเป็นอิสระ ปลอดจากการชี้นำจากรัฐบาล แต่ทั้งนี้ในด้านนโยบายที่สำคัญยังคงต้องยึดตามแนวนโยบายแห่งรัฐ เช่น นโยบายการคลัง และนโยบายการป้องกันประเทศ เป็นต้น ดังนั้น หน่วยการปกครองท้องถิ่น จึงมีความเป็นอิสระในระดับหนึ่งในการที่จะดำเนินกิจกรรมการบริหารของตนเอง แต่อีก

ส่วนหนึ่งนั้น รัฐบาลยังคงต้องคงเอกสิทธิ์ในการควบคุมไว้ ทั้งนี้เพื่อรักษาสภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และความมั่นคงของชาติไว้นั่นเอง ส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการปกครองตนเอง มีส่วนร่วมทางการบริหาร มีสิทธิมีเสียงดำเนินการปกครองกันเองอันเป็นรากฐาน และวิถีทางของการปกครองระบบประชาธิปไตย ซึ่งทำให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียในการบริหารที่ตนเองได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง เช่น ไปเลือกตั้ง ไปหาเสียงสนับสนุน ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น ทำให้เกิดความรับผิดชอบ เกิดความหวงแหนและปกป้องต่อสิทธิผลประโยชน์ที่พึงได้รับ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ดีในการพัฒนาการเมืองระดับชาติต่อไป ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่นที่เห็นอย่างเป็นรูปธรรม ก็คือ เหตุผลที่ว่าไม่มีผู้ใดจะรู้ถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ได้ดีที่สุดในท้องถิ่นเอง ซึ่งในการนี้จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเอง ได้เรียนรู้กระบวนการการเมือง การปกครอง และการบริหารท้องถิ่น อันจะก่อให้เกิดผู้นำท้องถิ่นที่จะก้าวมาเป็นผู้นำระดับชาติต่อไป และยังเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล สอดคล้องกับแนวความคิดของนักรัฐศาสตร์เสรีนิยม ซึ่งสนับสนุนการปกครองตนเอง อันเป็นรากฐานและวิถีทางการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

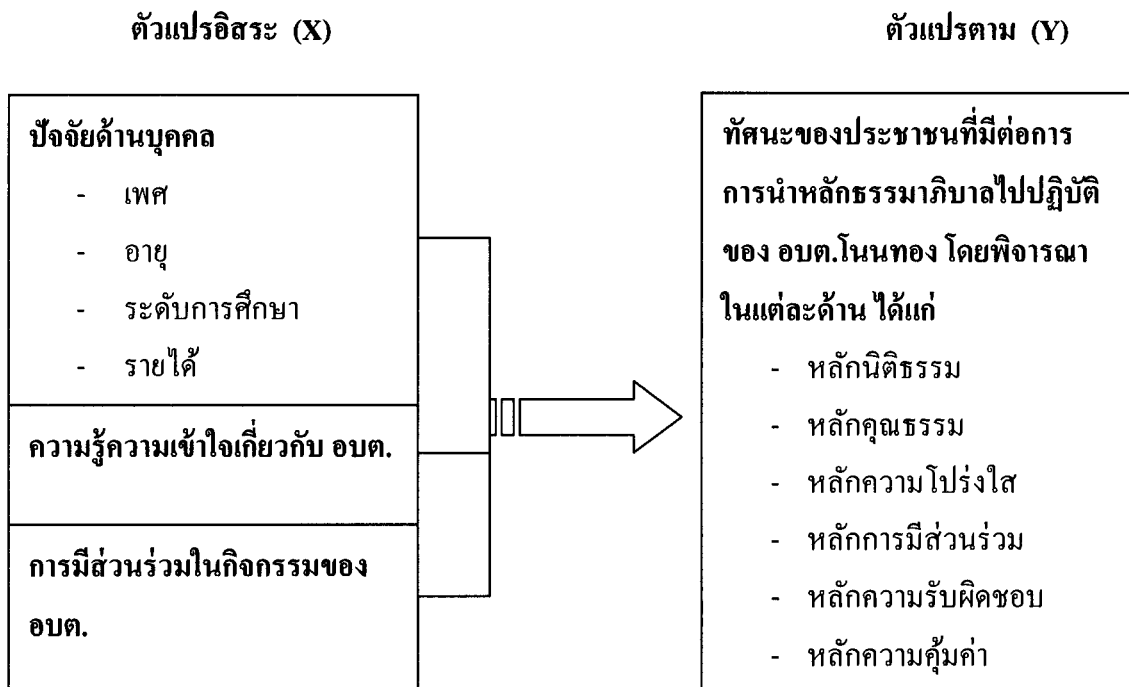
จึงกล่าวได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรที่มีความสำคัญยิ่งในการบริหารงานการพัฒนาในระดับตำบล เป็นองค์กรที่ได้รับการคาดหวังว่าจะเป็นหลักหรือเป็นแกนนำที่สำคัญในการพัฒนาที่จะแก้ไขปัญหาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในระดับตำบล ตลอดจนกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ได้ตื่นตัว และร่วมกิจกรรมพัฒนาในด้านต่างๆ แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าความสามารถในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น จะประสบผลสำเร็จแตกต่างกันออกไป ความสำเร็จในการพัฒนาส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นตัวแทนขององค์การบริหารส่วน และในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลได้กำหนดให้ทุกส่วนราชการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือที่เรียกว่าหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานขององค์กร ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการที่องค์การบริหารส่วนตำบลนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อที่จะนำไปปรับใช้เพื่อให้เป็นองค์กรยุคใหม่ โดยมีพื้นฐานคือความโปร่งใสในการทำงานและด้านการทุจริต คอร์รัปชัน หากองค์การบริหารส่วนตำบลนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากจะทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีบรรยากาศการทำงานแบบมีส่วนร่วมและมีประสิทธิภาพ ยังสร้างความน่าเชื่อถือให้กับประชาชนในตำบล และนำไปสู่ความโปร่งใสในองค์การบริหารส่วนตำบลและลดการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังที่ผ่านมาได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ตามปัจจัยด้านบุคคล ความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. เพื่อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมุติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีปัจจัยด้านบุคคลต่างกันมีทัศนคติต่อการการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายของ อบต. ต่างกัน มีทัศนคติต่อการการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีส่วนร่วมในดำเนินงานหรือร่วมในกิจกรรมของ อบต. ต่างกัน มีทัศนคติต่อการการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เฉพาะ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 7,358 คน

5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 380 คน ได้มาโดยการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) จากสูตรกำหนดขนาดตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่

5.2 **ขอบเขตการศึกษา** ขอบเขตการศึกษามุ่งศึกษาการการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามทัศนะของประชาชนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 จำนวน 6 หลัก ดังนี้

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

5.3 **ขอบเขตด้านเวลาในการศึกษา** ในการศึกษาครั้งนี้ดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือนมกราคม - เมษายน พ.ศ. 2553

6. ตัวแปรที่ศึกษา

6.1 ตัวแปรต้น หรือตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย

- 6.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้
- 6.1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต.
- 6.1.3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ อบต.

6.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของ อบต. โนนทอง จำนวน 6 หลัก ได้แก่

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความมีประสิทธิภาพหรือความคุ้มค่า

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เพศ** หมายถึง ลักษณะทางชีววิทยาของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา แบ่งเป็น เพศชาย และเพศหญิง
2. **อายุ** หมายถึง ระดับอายุจริงของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
3. **ระดับการศึกษา** หมายถึง การศึกษาสูงสุดของประชาชนในเขตตำบลโนนทองที่ใช้ศึกษา
4. **รายได้** หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของประชาชนในเขตตำบลโนนทองที่ใช้ศึกษา
5. **ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต.** หมายถึง การที่ประชาชนในตำบล ทราบอย่างแน่ชัดถึงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ รายได้และค่าใช้จ่าย ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546)
6. **การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ อบต.** หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้เข้าร่วมคิดพิจารณา ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน และติดตามประเมินผลขององค์การบริหารส่วนตำบล

7. ทัศนะของประชาชน หมายถึง ทัศนคติหรือความคิดเห็นของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

8. ธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการพื้นฐาน 6 ประการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ได้แก่หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า

9. หลักนิติธรรม หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติเกี่ยวกับการตรา กฎหมาย กฎข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน และชุมชนยอมรับปฏิบัติตามกฎหมาย

10. หลักคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดหลักความถูกต้องให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนดไว้

11. หลักความโปร่งใส หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล ได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ โดยถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ.2539

12. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้บริหาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น การประเมินผลงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล

13. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชน ได้แก่การตระหนักในหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชนใส่ใจต่อปัญหาของชุมชนมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล และกล้ายอมรับผลการกระทำ

14. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรหรืองบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ได้แก่ การจัดซื้อ - จัดจ้างที่มุ่งให้เกิดการประหยัด มีการจัดลำดับขั้นการดำเนินงาน การจัดตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง เพื่อให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารงานด้วยหลักการบริหารจัดการที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาล

2. ผลการศึกษจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ” เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการวิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของเรื่องที่ศึกษาวิจัย การกำหนดประเด็น การนำเสนอกรอบแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้กำหนดหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
4. ธรรมาภิบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

สำนักงาน คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2541: 19 - 20) กล่าวถึงความหมายของ ธรรมรัฐหรือ ธรรมาภิบาล ไว้หลายประการ ดังนี้

1. ประชาธิปไตย หมายถึง กระบวนการความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชน โดยทั่วไปในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

2. ประชาธิปไตย หมายถึง การที่กลไกของรัฐทั้งทางการเมืองและการบริหารมีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ สะอาดโปร่งใส รับผิดชอบ หรือ

3. ประชาธิปไตย หมายถึง การบริหารหรือการปกครองที่ดี หรือการปกครอง หรือการบริหารที่เป็นธรรม โดยจะมองประกอบ 3 ประการ ความโปร่งใส (Transparency) การตรวจสอบได้ (Accountability) และความมีประสิทธิภาพ (Efficiency)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (อ้างถึงใน สุดจิต 2543: 13 - 24) ได้ระบุหลักการของคำนิยาม การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ไว้ดังนี้ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคม

ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนส่งเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่อาจจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและกระแสโลกปัจจุบัน (สุดจิต นิमितกุล 2543: 13 – 24)

ประเวศ วะสี (อ้างถึงในบุญบง และบุญมี 2542 : 9) อธิบายว่าการที่สังคม ประกอบด้วยภาคสำคัญ ๆ 3 ภาค คือ ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน เมื่อพิจารณาถึงธรรมาภิบาลก็จะรวมถึง ความโปร่งใส ความถูกต้องของสามภาคดังกล่าว ธรรมาภิบาลในทัศนะของประเวศ วะสีจึงเป็นเสมือนพลังผลักดันที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประเทศชาติ

ธีรยุทธ บุญมี (2541: 1) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาล ว่าเป็นกระบวนการความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนโดยทั่วไป ในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรมและตรวจสอบได้

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2541: 12) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า การที่กลไกของรัฐ ทั้งการเมืองและการบริหาร มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ สะอาด โปร่งใส และรับผิดชอบ เป็นการให้ความสำคัญกับภาครัฐและรัฐบาลเป็นด้านหลัก

ปรีชา ช่างขวัญยืน (2542: 103) ได้ให้ความหมายของ ธรรมาภิบาลว่า เป็นรัฐที่มุ่งความดีงาม ความมีศีลธรรมเป็นจุดหมายสูงสุด ความมั่งคั่งของรัฐมีไว้เพื่อกระจายทรัพย์สินไปสู่คนทุกหมู่เหล่า ไม่ให้เดือดร้อนด้วยเรื่องการอุปโภค บริโภค ในนโยบายด้านเศรษฐกิจนั้น ต้องได้ทรัพย์สินมาด้วยความชอบธรรม และมีส่วนเกื้อกูลประชาชนการใช้ทรัพย์สินก็ต้องใช้โดยธรรม มุ่งสิ่งที่เป็นธรรม เป็นความดี สนับสนุนให้คนประพฤติดี คนควรบูชาความดีไม่ใช่ทรัพย์สิน ด้วยเหตุนี้ธรรมาภิบาล จึงมุ่งเน้นสร้างคนให้มีคุณงามความดี ให้บูชาคุณงามความดีมากกว่าจะเน้นระบอบการปกครอง

อรพินท์ สฟโซคชัย และคณะ (2543: 57) ใช้คำว่า “ กลไกประชารัฐ ” หมายถึง การกระทำ กระบวนการหรืออำนาจในการบริหารการปกครอง ซึ่งเมื่อใช้กับรัฐแล้วก็น่าจะมีความหมายใกล้เคียงเกี่ยวข้องกับคำว่าภาครัฐ (State) อาจหมายถึงทั้งรัฐบาล (Government) และระบบราชการ (Civil Service)

อานันท์ ปันยารชุน (2542: 5) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า เป็นผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรมซึ่งบุคคลและสถาบันทั่วไป ภาครัฐและภาคเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้

กระทำลงไปหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้โดยสาธารณะมาภิบาล หรือ Good Governance คือ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้แน่ใจว่านโยบายที่กำหนดไว้จะได้ผล หมายถึงการมีบรรทัดฐาน

เกษียร เตชะพีระ (2541: 30 - 32) กล่าวถึงโดยในความหมายของ ธรรมาภิบาล หรือ ธรรมรัฐ โดยได้เสนอความหมายออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1. ธรรมรัฐอำนาจนิยม หมายถึง การมองธรรมรัฐในทัศนะของฝ่ายมั่นคง เช่น กองทัพ ฝ่ายปกครอง และภาคราชการ โดยสัมพันธ์กับการอธิบายบทบาทของทางราชการ ในการสร้างธรรมรัฐในสังคมไทย ในที่นี้หมายถึง รัฐเป็นเจ้าของธรรม การสร้างธรรมรัฐในภาครัฐ คือการใช้กลไกทางการเมืองอันได้แก่ รัฐธรรมนูญ ระดับภาคีรัฐบาล ก็คือการปฏิรูประบบราชการให้มีขนาดเล็กลง และทำให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในวงราชการ และการสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานราชการ โดยเฉพาะระบบข้อมูล สาธารณะที่ประชาชนพึงรู้ 2. ธรรมรัฐเสรีนิยม หมายถึง การมองธรรมรัฐในแง่ของนักธุรกิจ นักจัดการสมัยใหม่ เป็นแนวคิดเรื่องการเปิดเสรี โดยเป็นเรื่องของการบริหารให้เกิดผลสำเร็จโดยไม่เกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งมีองค์ประกอบที่จำเป็นต้องมี ได้แก่ การมีส่วนร่วมจากประชาชน (Participation) มีหลักการและความรับผิดชอบ (Accountability) การสามารถคาดการณ์ได้ (Predictability) และมีความโปร่งใส (Transparency) ตลอดจนต้องมีระบบกฎหมายที่มีความยุติธรรม (Rule of Law) 3. ธรรมรัฐชุมชนนิยม หมายถึง ธรรมรัฐใน แนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจ การเสริมความเข้มแข็งให้แก่ภาคสังคม ที่จะไปตรวจสอบภาครัฐและเอกชนได้ โดยให้ความสำคัญต่อแนวคิดเรื่องความร่วมมือระหว่างกลุ่มต่างๆ เพื่อให้เกิดการถักทอทางสังคม และการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ภาคประชาสังคม โดยสัมพันธ์กับประชาธิปไตย

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542: 10) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า เป็นระบบโครงสร้าง กระบวนการและความสัมพันธ์ของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคมในการบริหารจัดการเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของรัฐซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดี

ปรัชญา เวสารัชช์ (2542: 45) กล่าวถึงในความหมายของการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งหมายถึงกลไกการทำงานของหน่วยงานใดๆ ไม่ว่าจะรัฐบาล ระบบราชการ หรืออะไรก็ตาม ที่มีรูปแบบวิธีการบริหารจัดการที่ดี โดยพิจารณาถึง สามเรื่องหลักๆ ได้แก่ หลักการที่ดี วิธีการที่ดี และผลลัพธ์ที่ดีมีคุณภาพด้วย คือจะต้องมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล เป็นธรรม โปร่งใส และมีความรับผิดชอบ

ธนาคาร โลก (อ้างถึงใน บุษบง และบุญมี 2542: 7) ได้ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาล เป็นลักษณะและวิถีทางของการที่มีการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อจัดการงานของบ้านเมือง โดยเฉพาะการจัดการงานทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนาโดยนัยของธนาคาร โลก เป็นการ

ชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีธรรมาภิบาลเพื่อช่วยในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้รัฐบาลสามารถให้บริการที่มีประสิทธิภาพ มีระบบที่ยุติธรรม มีกระบวนการกฎหมายที่อิสระ ที่ทำให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญา อีกทั้งระบบราชการ ฝ่ายนิติบัญญัติ และสื่อที่มี ความโปร่งใส รับผิดชอบ และตรวจสอบได้

จากความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล (Good Governance) ที่นักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วและได้ให้ความหมายไว้ นั่น พอสรุปได้ว่า การบริหารงานของภาครัฐในทุกๆ ด้านโดยชอบธรรม และมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการใช้กระบวนการ การมีส่วนร่วมจากทุกส่วนของสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมด้านกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

หลักธรรมาภิบาลของสำนักงานข้าราชการพลเรือน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (พ.ศ. 2542) ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ 6 ประการได้แก่ (กัลยา เนติประวัติ 2544: 11 - 13)

1. หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายถูกต้อง เป็นธรรม การกำหนดกฏกติกา และการปฏิบัติตามกฏ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึง สิทธิเสรีภาพ ความยุติธรรมของสมาชิก

ในระดับองค์กร หมายถึง กฏ กติกา ที่ใช้ในการบริหารงานภายใน เช่น การมาทำงานหรือเข้าประชุมให้ตรงเวลา การให้บริการประชาชนให้เสมอกัน รวมถึงข้อตกลงในการสับเปลี่ยนหน้าที่กันในองค์กร

2. หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ

ในระดับองค์กร หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพให้ ความยุติธรรมกับประชาชนอย่างเท่าเทียมกันรวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน และปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการ คือ มีจรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน ต่อผู้ร่วมงาน ต่อประชาชนและสังคม

3. หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกองค์การให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

ในระดับองค์กร หมายถึง ประชาชนรู้ขั้นตอนที่จะติดต่อกัน และสามารถตรวจสอบการทำงานได้และภายในองค์กรต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจการบริหารงาน เงิน คน มีการสื่อสารที่ดีภายในด้วย

4. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแสดงความคิดเห็น การได้สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ และการแสดงประชามติหรือ อื่นๆ

ในระดับองค์กร หมายถึง การวางระบบการรับฟังความคิดเห็น และการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และขณะเดียวกัน ภายในองค์กรเองจะต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารงานภายในด้วย

5. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

ในระดับองค์กร หมายถึง การกำหนดโครงสร้างและระบบการใช้อำนาจรัฐใหม่ มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจลงสู่ระดับล่าง เพื่อให้ความรับผิดชอบต่อในทุกระดับมีความชัดเจน และมีรายงานประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงานที่มีตัวชี้วัดความสำเร็จณรงค์ให้ประชาชนรับผิดชอบ

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีจำนวนจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยการณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้า และบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ในระดับองค์กร หมายถึง ผู้บริหารต้องทบทวนงานในความรับผิดชอบทั้งหมด เพื่อพิจารณาถ่ายโอนงานที่ ภาคธุรกิจ เอกชน หรือภาคประชาชน ทำได้ และมีประสิทธิภาพ สูงกว่าออกไป เลื่อนนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ และพัฒนาความสามารถเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สำหรับการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มาทำการศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

2.1 ความหมาย

คำว่า “การบริหาร” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Administration” และคำที่ใช้ในภาษาอังกฤษที่แทนกันได้อีกคำหนึ่ง “Management” แต่จะเลือกใช้คำว่า “Administration” ด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ (1) เพื่อไม่ต้องการใช้คำที่มีความหมายเน้นไปทางการบริหารธุรกิจเอกชน (2) เพื่อไม่ต้องการใช้คำที่ทำให้เกิดความสับสน เพราะคำว่า “Management” นั้นใกล้เคียงกับคำว่า “ผู้จัดการ” ซึ่งมีความหมายแคบจำกัดลงไปว่าเป็นผู้บริหารงานขององค์กรแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่ง

ดังนั้น จึงนิยมใช้คำว่า “Administration” ในการกล่าวถึงการบริหารงานโดยทั่ว ๆ ไป หรือการบริหารราชการ ส่วนคำว่า “Management” นั้น นิยมใช้ในทางบริหารธุรกิจ แต่อย่างไรก็ตาม คำทั้ง 2 นี้ก็มีความหมายเหมือนกัน เพราะสามารถใช้แทนกันได้ (Synonym) เป็นแต่มีที่นิยมใช้ต่างกัน ในวงการบริหารราชการและวงการธุรกิจเท่านั้น

ซุมัคคี อินทร์รักษ์ (2543: 2) การบริหาร หมายถึง การแสดงถึงกลไกภายในองค์กร และทำหน้าที่กำกับกรปฏิบัติ เช่น การวางแผน การควบคุม การอำนวยความสะดวก การจัดกิจกรรม การติดตามผล เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ต้องการ

กิตติมา ปรีดีติลล (2529: 4) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดในหน่วยงานให้ลุล่วงไป ในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน

ถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2530: 17) ได้นิยามคำว่า การบริหารนั้น หมายถึง การแก้ปัญหา ให้บรรลุตามเป้าหมาย ลักษณะของการแก้ปัญหาอาจดำเนินไปในรูปของการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติงานก็ได้ทั้งสองประการ ซึ่งความหมายของการบริหารในแนวนี้ เป็นความหมายในแนว กว้าง ๆ

ธงชัย สันติวงศ์ (2537: 26) อธิบายว่า การบริหาร หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้นำกลุ่มซึ่งจะต้องจัดการให้ทรัพยากรทั้งที่เป็นคนและวัสดุ สามารถประสานเข้าด้วยกัน เพื่อร่วมกันทำงานเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพได้และขณะเดียวกันก็ต้องจัดการให้สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างดีที่สุดด้วย

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการบริหาร คือ การต้องการให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงาน ซึ่งมีลักษณะของการทำงานร่วมกันของบุคคลในหน่วยงาน การดำเนินงานของหน่วยงานจะได้รับความสำเร็จหรือไม่ประการใดนั้น ขึ้นอยู่กับการบริหารเป็นหลัก

จากความหมายของการบริหาร สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การร่วมมือกันดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาดำเนินงานอย่างมีกระบวนการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ขอบข่ายการบริหาร

การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคมที่เน้นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งองค์กร คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ซึ่งมีลักษณะเด่นเป็นสากล คือ การบริหารต้องมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ต้องอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญ ใช้ทรัพยากรทางการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน มีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการทางสังคมร่วมกันระหว่างบุคคล 2 คนขึ้นไป โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจ เพื่อให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นการร่วมมือดำเนินการอย่างมีเหตุผล มีลักษณะเป็นการตรวจสอบ ผลการปฏิบัติงานกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การบริหารไม่มีตัวตนแต่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ ซึ่งเป็นกระบวนการทางสังคมที่สามารถมองเห็นได้ 3 ทาง คือ

1. ทางโครงสร้าง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา ตามลำดับ ขั้นตอนของสายบังคับบัญชา
2. ทางหน้าที่เป็นขั้นตอนของหน่วยงานที่ระบุนหน้าที่ บทบาท ความรับผิดชอบ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย
3. ทางปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่บุคคลและบุคคลต้องการร่วมทำปฏิริยาซึ่งกันและกัน

2.3 กระบวนการบริหาร

กิตติมา ปรีดีคิลก (2529: 22) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การที่ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารด้วยวิธีการกระทำ เป็นขั้นตอน แต่ละขั้นตอนสัมพันธ์และต่อเนื่องกัน อย่างเป็นระบบ กระบวนการบริหารมีอยู่หลายวิธี แต่ละวิธีมีขั้นตอน แตกต่างกันไปดังต่อไปนี้

เฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol 1949: 5-6) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารว่า ประกอบด้วย 5 ประการ คือ

- 1) การวางแผน (Planning)
- 2) การจัดองค์การ (Organizing)
- 3) การอำนวยการ (Directing)
- 4) การประสานงาน (Co - ordinating)
- 5) การควบคุม (Controlling)

ลูเธอร์ กุลลิก และ ลินคอล์น เออร์วิค (Luther Gulick and Lyndall Urwick 1937: 6)

ได้แบ่งขั้นตอนกระบวนการบริหารเป็น 7 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การวางแผน (Planning)
- 2) การจัดองค์การ (Organizing)
- 3) การจัดบุคลากร (Staffing)
- 4) การอำนวยการ (Directing)
- 5) การประสานงาน (Co - ordinating)
- 6) การรายงาน (Reporting)
- 7) งบประมาณ (Budgetting)

เจสซี บี ซีเยอร์ส (Jesse B. Sears 1959: 17 - 36) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหาร

ว่ามี 5 ประการคือ

- 1) การวางแผน (Planning)
- 2) การจัดองค์การ (Organizing)
- 3) การอำนวยการ (Directing)
- 4) การประสานงาน (Co-ordinating)
- 5) การควบคุม (Controlling)

รัสเซลล์ ที เกรก (Russell T. Gregg 1957: 274) ได้กล่าวเกี่ยวกับกระบวนการ

บริหารว่ามี 7 ขั้นตอน คือ

- 1) การตัดสินใจ (Decision - Making)
- 2) การวางแผน (Planning)
- 3) การจัดองค์การ (Organizing)
- 4) การติดต่อสื่อสาร (Communicating)
- 5) การใช้อิทธิพล (Influencing)
- 6) การประสานงาน (Co-ordinating)
- 7) การประเมินผลงาน (Evaluating)

โรอัลด์ เอฟ แคมเบลล์ (Roald F. Campbell 1971: 189) ได้เสนอกระบวนการบริหาร

เป็น 4 ขั้นตอน คือ

- 1) การตัดสินใจ (Decision - Making)
- 2) การวางโครงการ (Programming)
- 3) การเสริมกำลังบำรุง (Stimulating)

4) การประสานงาน (Co-ordinating)

จากความหมาย การบริหารข้างต้น จะเห็นได้ว่าขอบข่ายของการบริหารประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ การควบคุม กล่าวโดยสังเขปดังนี้

การวางแผน หมายความว่า การคิดการล่วงหน้า และมีการเตรียมการกระทำการต่างๆ ไว้ล่วงหน้าด้วยความรอบคอบและชัดเจน มีทิศทางแนวทางการดำเนินงาน ทรัพยากร เงิน เวลาลดการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อช่วยให้งานมีประสิทธิภาพ

การจัดองค์กร หมายความว่า ผู้บริหารต้องประสานทรัพยากรต่างๆ ทั้งบุคคล วัสดุ และสิ่งแวดล้อมขององค์กรเข้าด้วยกัน และความสามารถขององค์กรในการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ เพื่อความสำเร็จของเป้าหมาย ซึ่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและการประสานงานขององค์กรเป็นสิ่งที่กำหนดความมีประสิทธิภาพขององค์กร ความสำเร็จดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ของผู้บริหาร

การสั่งการ หมายความว่า ผู้บริหารต้องสั่งการและใช้อิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชา หรือทำให้นุคคลอื่นปฏิบัติตามความต้องการ โดยผู้บริหารต้องสร้างบรรยากาศให้เหมาะสม เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานได้ดีที่สุด โดยได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ ตามข้อกำหนดหรือเกณฑ์ที่วางไว้

การควบคุม หมายความว่า การจัดการให้มีการตรวจสอบประเมินทั้งก่อนดำเนินการ เพื่อให้การเตรียมการเป็นไปตามนโยบาย และยุทธศาสตร์ที่วางไว้ การตรวจสอบประเมินระหว่างดำเนินการ มุ่งเพื่อเกิดความก้าวหน้าของงานให้เสร็จตามกำหนดทั้งปริมาณและคุณภาพ และการตรวจประเมินหลังดำเนินการ เพื่อทราบผลสุดท้าย และผลกระทบเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

2.4 การบริหารระบบราชการไทย

การปฏิรูประบบราชการ เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ และให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 บัญญัติให้การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการ และข้าราชการ ในการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมายดังนี้

(1) การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบและปลอดภัยของสังคมส่วนรวม ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ

(2) การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ โดยส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นล่วงหน้า ซึ่งต้องมีรายละเอียดขั้นตอน ระยะเวลา งบประมาณที่ต้องใช้ในการดำเนินการ เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และต้องจัด

ให้มีการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติตามแผนปฏิบัตินโยบาย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

(3) การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ เพื่อให้การปฏิบัตินโยบายภายในส่วนราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้ส่วนราชการกำหนดเป้าหมายแผนการทำงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน หรือโครงการ งบประมาณที่จะต้องใช้จ่าย แต่ละงานหรือโครงการ และต้องเผยแพร่ให้ข้าราชการและประชาชนทราบทั่วกัน

(4) การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและลดขั้นตอนการปฏิบัตินโยบาย ต้องจัดให้มีการกระจายอำนาจ การตัดสินใจที่เกี่ยวกับการสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัตินโยบายหรือการดำเนินการอื่นใดของผู้ดำรงตำแหน่งใดให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่ง ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการในเรื่องนั้นโดยตรง ซึ่งมุ่งผลให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ในการบริการประชาชน

(5) การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าของภารกิจและกำลังงบประมาณ ให้ส่วนราชการจัดให้มีการทบทวนภารกิจของตนว่าภารกิจใดมีความจำเป็นหรือสมควรที่จะดำเนินการต่อไป หรือไม่ โดยคำนึงถึงแผนบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายของคณะรัฐมนตรี

(6) การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ในการปฏิบัตินโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชน หรือการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ให้ส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานแต่ละงานและประกาศให้ประชาชนและข้าราชการทราบโดยทั่วกัน

(7) การประเมินผลการปฏิบัตินโยบาย ให้ส่วนราชการจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัตินโยบายเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ คุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการ ความคุ้มค่าในภารกิจโดยคณะผู้ประเมินอิสระ หรืออาจจัดให้มีการประเมินภาพรวมของผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ เพื่อประโยชน์ ในการบริหารงานบุคคลและเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความสามัคคีของข้าราชการ

2.5 การบริหารราชการแนวใหม่

ในการปฏิรูประบบราชการการปรับเปลี่ยนวิธีการคิด มุ่งเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) และวิธีการทำงาน เพื่อมุ่งไปสู่การเป็นองค์กรสมัยใหม่ ทำงานเชิงรุกแบบบูรณาการ คล่องตัวรวดเร็ว มีขีดสมรรถนะและสร้างผลงานสูง (height performance) เปิดเผยโปร่งใสตรวจสอบได้สามารถเรียนรู้และปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้วางบทบาทบัญญัติเพื่อสร้างเงื่อนไขของการบริหารราชการแนวใหม่ดังกล่าวไว้หลายประการ เช่น

หมวด 2 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

หมวด 3 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

หมวด 4 การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจภาครัฐ

หมวด 5 การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

หมวด 6 การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ

หมวด 7 การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน

หมวด 8 การประเมินผลการปฏิบัติราชการ

ยุทธศาสตร์การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน การกำหนดให้แต่ละส่วนราชการจัดทำรายงานประเมินผลตนเอง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการใช้จ่ายเงินและการปฏิบัติราชการตามเป้าหมายและตัวชี้วัดทุกไตรมาสในภาพรวมตลอดทั้งปีผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์

3. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

เดิมสภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2499 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวม ซึ่งจะเป็นแนวทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย

เมื่อปี พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำบลแทนประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปโฉมใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดย ไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท

2. รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (มาตรา 43)

หลักเกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดว่าถ้าสภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุชื่อ และเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบล ให้พ้นจากอำนาจแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และขอให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธีเรียกร้อย หนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลปัจจุบัน มีลักษณะโครงสร้างที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ซึ่งเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) ทำให้โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

1) โครงสร้างสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน อบต. ไฉมี 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก 6 คน อบต. ไฉมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกหมู่บ้านละ 3 คน

2) โครงสร้างผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้คนหนึ่งที่มีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3.3 อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) มีดังต่อไปนี้

- 1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
- 3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

3.4 อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) มีดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ
- 2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- 4) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- 5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
- 6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

3.5 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามมาตรา 66 และ 67 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ดังนี้

มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

มาตรา 67 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

3. ป้องกันโรคและระวังโรคติดต่อ
 4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
 7. คู้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- ท้องถิ่น
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณ หรือบุคลากรตามความจำเป็นและสมควร

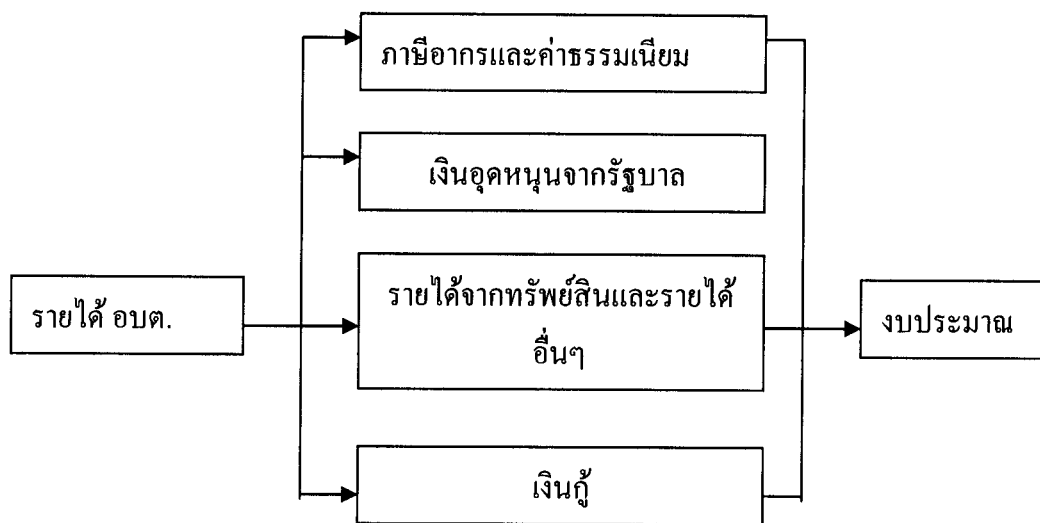
มาตรา 68 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
2. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
3. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
8. การคุ้มครองดูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน
9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
10. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
12. การท่องเที่ยว
13. การผังเมือง

3.6 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่ต้องทำหน้าที่พัฒนาพื้นที่ในตำบลให้เจริญ ตามรายได้และงบประมาณในตำบล นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน อากรฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นที่เกิดจากการฆ่าสัตว์ ดังนั้น จะเห็นได้ว่ารายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีหลายทาง ซึ่งแบ่งเป็นหมวดได้ดังนี้ (โกวิทย์ พวงงาม 2544: 179)

1. ภาษีอากรและค่าธรรมเนียม
 - 1.1 ภาษีบำรุงท้องที่
 - 1.2 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
 - 1.3 ภาษีป้าย
 - 1.4 อากรฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากสัตว์
 - 1.5 ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลกฎหมายรัษฎากร
 - 1.6 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา
 - 1.7 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน
 - 1.8 อากรรังนกนางแอ่น
 - 1.9 ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
 - 1.10 อากรประทานบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรการประมง
 - 1.11 ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
 - 1.12 ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามกฎหมายที่ดิน
 - 1.13 ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม
 - 1.14 ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
 - 1.15 เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
 - 1.16 ภาษีมูลค่าเพิ่ม
 - 1.17 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่กฎหมายกำหนด
2. เงินอุดหนุนรัฐบาล
3. รายได้ทรัพย์สินและรายได้ประเภทอื่นๆ
 - 3.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.4 เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
 - 3.5 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
 - 3.6 รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. เงินกู้ โดยกู้จาก กระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคล ซึ่งจะกระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และการกู้ต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

ภาพที่ 2.1 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ที่มา: โกวิทช์ พวงงาม (2544) การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์พิชการพิมพ์ หน้า 179

3.7 รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 85 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

1. เงินเดือน
2. ค่าจ้าง
3. เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ
4. ค่าใช้สอย
5. ค่าวัสดุ
6. ค่าครุภัณฑ์
7. ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
8. ค่าสาธารณูปโภค
9. เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น ๆ
10. รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่กฎหมาย หรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

3.8 การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

1. มาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

2. ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้หากมีการกระทำการเป็นการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 91 พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

4. ธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และตอบสนอง ความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

สิ่งที่ท้าทาย อบต. อยู่ในขณะนี้ คือ การปรับกลยุทธ์ ทักษะคน วิถีคิด วิถีการทำงาน ของบุคลากรของ องค์การบริหารส่วนตำบล ไปสู่การเป็น “ราชการยุคใหม่” มุ่งปฏิบัติเพื่อเป้าหมาย คือ การพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า และให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

สำหรับธรรมชาติของ อบต. นั้นได้กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ดังนี้

1. หลักนิติธรรม เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของชุมชน และชุมชนยินยอมปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติของ อบต. สามารถดำเนินการให้สอดคล้องได้ โดยการออกข้อบัญญัติตำบลของ อบต. ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ และต้องมุ่งให้เกิดความเป็นธรรมและเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก และเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ควรเปิดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง อบต. ต้องเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติตำบลและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงด้วยการปิดประกาศ ณ ที่ทำการ อบต. หรือชุมชนทุกหมู่บ้าน หรือการประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบอื่น ๆ เช่น ทำเอกสารแจกจ่ายในการประชุม หรือเสียงตามสาย

องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการบังคับใช้ข้อบัญญัติตำบล รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ต้องปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับให้

ถูกต้อง ตามที่บัญญัติไว้ และต้องบังคับใช้อย่างเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลใดหรือกลุ่มใดเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาค ได้แก่ การจัดเก็บภาษีต้องจัดเก็บอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและถูกต้อง โดยไม่กั้นแกล้งหรือลดหย่อนแก่ผู้ใดเป็นการเฉพาะ

2. หลักคุณธรรม เป็นการปฏิบัติที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม เป็นแบบอย่างแก่ประชาชน เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจ มีระเบียบ วินัย มาทำงานตรงต่อเวลาให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค ถูกต้อง สมาชิกสภา อบต. ต้องตระหนักในหน้าที่ของตนในฐานะเป็นผู้แทนของประชาชนต้องมุ่งเน้นรักษาผลประโยชน์ส่วนตน มาประชุมอย่างสม่ำเสมอ พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ในสภาอย่างมีเหตุผล ตรงไปตรงมา ยึดหลักผลประโยชน์ต่อส่วนรวม และถูกต้องตามกฎหมาย ผู้บริหาร อบต. ต้องมีคุณธรรมสูง เนื่องจากเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงาน ในขณะที่เดียวกันก็เป็นผู้ที่มีอำนาจในการอนุมัติการเบิกจ่ายงบประมาณต่าง ๆ จะต้องยึดหลักความถูกต้องเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ที่กำหนดไว้ จัดสรรงบประมาณให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกชุมชน

3. หลักความโปร่งใส โดยเน้นการปรับกลไก และวิธีการทำงานให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล ได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้โดยองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2539 โดยเอกสารที่ต้องปิดประกาศให้ประชาชนทราบ ได้แก่

3.1 ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3.2 มติการประชุมของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลกระทบต่อผลได้ผลเสียของประชาชน

3.3 มติของสภาที่ผ่านการรับรองแล้ว โดยเฉพาะมติที่กระทบต่อสิทธิหน้าที่ รวมทั้งผลได้ผลเสียแก่ประชาชน รวมทั้งมติอื่น ๆ ที่ประชาชนควรทราบ

3.4 วาระการประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องปิดประกาศให้ประชาชนทราบล่วงหน้า เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีความสนใจเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการประชุมสภา ซึ่งสภาต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

3.5 ข้อบัญญัติตำบล กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของ องค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งข่าวสารราชการที่ประชาชนควรรู้และประชาชนต้องปฏิบัติ

3.6 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งเงื่อนไข การติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การชำระภาษีต่าง ๆ การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร เป็นต้น

ให้ประชาชนรู้ว่า มีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร ต้องใช้เอกสารประกอบอะไร และต้องใช้เวลาานเท่าใด

3.7 ผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.8 เอกสารการจัดซื้อ - จัดจ้าง โดยเฉพาะการสอบราคาหรือประกวดราคา

3.9 ข้อมูลด้านการเงิน - การคลัง

3.10 ข้อมูลอื่น ๆ ที่ อบต. เห็นว่าควรเปิดเผยและเป็นประโยชน์แก่ประชาชน

4. หลักการมีส่วนร่วม ถือเป็นหลักที่มีความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้บริหาร และมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ตั้งแต่การรับรู้ข่าวสาร แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจทำอะไร อย่างไรก็ตามขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการตรวจสอบ การประเมินผลงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนมีสิทธิ มีอำนาจในการถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ประชาชนเห็นว่าปฏิบัติงานเสียหาย สัมเลว มีพฤติกรรมเสื่อมเสีย นอกจากนั้นกฎหมายยังได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ รัฐธรรมนูญมาตรา 76 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในมาตรา 16 (16) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างน้อย ได้แก่

4.1 จัดทำแผนพัฒนา ทั้งแผนพัฒนา 5 ปี และแผนพัฒนาประจำปี โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดและกำหนดการจัดทำแผนพัฒนา โดยร่วมเสนอปัญหาความต้องการ และร่วมเสนอโครงการ/กิจกรรมเพื่อการพัฒนา ในรูปแบบกระบวนการประชาคม มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาในภาพรวม ร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาของ อบต.ว่าจะเดินไปทางใดควรทำอะไรก่อน หลัง

4.2 มีส่วนร่วมในการจัดซื้อ จัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งผู้แทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ - จัดจ้าง เพื่อให้เกิดความ ถูกต้อง โปร่งใสและเป็นธรรม

4.3 ประชาชนมีสิทธิเข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยองค์การบริหารส่วนตำบลต้องแจ้งวาระการประชุมให้ประชาชนทราบทุกครั้ง และอำนวยความสะดวกให้ประชาชนที่เข้าร่วมสังเกตการณ์ประชุมสภา

4.4 ประชาชนมีสิทธิในการเสนอข้อบัญญัติ เพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาออกข้อบัญญัติตำบลตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542

4.5 ประชาชนมีสิทธิถอดถอนผู้บริหารและสมาชิกสภา อบต. ที่มีความประพฤติเสื่อมเสียได้ตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2542

5. หลักความรับผิดชอบ อบต. ต้องตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน มีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชน ให้บรรลุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติและมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำนอกจากนี้ ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร้องทุกข์ และแจ้งความเดือดร้อนได้สะดวก มีความจริงใจในการนำโครงการ/กิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน-ประชาคม นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนนำเอาโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชน หากทำไม่ได้ก็ต้องแจ้งให้ทราบ

6. หลักความคุ้มค่า เป็นการเน้นประสิทธิภาพในการบริหารงาน โดยใช้ทรัพยากร/งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้สมบูรณ์และยั่งยืน โดยมีหลักการดำเนินการ ดังนี้

6.1 การดำเนินแผนงาน/โครงการ ต้องจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วน ควรทำอะไรก่อนหลัง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

6.2 ในการจัดซื้อ - จัดจ้าง ต้องมุ่งให้เกิดการประหยัด หากสามารถต่อรองราคาที่ดีกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ได้ จะทำให้ องค์การบริหารส่วนตำบล มีงบประมาณเหลือไปดำเนินการในโครงการอื่นเพิ่มขึ้น และทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์มากขึ้น

6.3 ธรรมชาติให้ประชาชนในพื้นที่ใช้จ่ายทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด รวมทั้งจัดกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้ใช้ได้ยาวนาน

6.4 จัดตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณไม่ให้รั่วไหลสูญเปล่า โดยอาศัยอำนาจข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ข้อ 89 และ 90 เพื่อทำหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของฝ่ายบริหาร

6.5 การบริหารจัดการครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดทำระเบียบคุมให้ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน และควบคุมการใช้ให้เป็นประโยชน์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และประโยชน์ต่อส่วนรวม

6.6 ควรคำนึงถึงความควรหรือไม่ควรที่จะกระทำ เช่น บางแห่งยังไม่มี ความพร้อมในการจัดเก็บขยะไม่มีรถและพนักงาน แต่กลับใช้งบประมาณซื้อถังขยะให้ประชาชนเพื่อรองรับขยะโดยไม่มีผู้จัดเก็บ การใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่าก็ไม่ควรกระทำ

จะเห็นได้ว่าหลักธรรมาภิบาล 6 ประการข้างต้นเป็นหลักพื้นฐานที่สามารถนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติได้จริง มีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน อย่างแท้จริง

5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล

มนฤดี งามสมโสศ (2546) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “แนวคิดธรรมาภิบาลในรัฐวิสาหกิจไทย ศึกษาจากความคิดเห็นของพนักงานการรถไฟฟ้านครหลวงชนแห่งประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า พนักงานการรถไฟฟ้านครหลวงชนแห่งประเทศไทย มีระดับความคิดเห็นต่อแนวคิดธรรมาภิบาลในรัฐวิสาหกิจไทยอยู่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อระดับความคิดเห็น ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนของครอบครัว ตำแหน่งงาน และความคิดเห็นต่อประชาธิปไตย ส่วนปัจจัยเพศ สถานภาพสมรส และการติดตามข่าวสารบ้านเมือง ไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของพนักงานการรถไฟฟ้านครหลวงชนแห่งประเทศไทยที่มีต่อแนวคิดธรรมาภิบาลในรัฐวิสาหกิจไทย

ภักดี ศรีเมือง (2548) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีความคิดต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า และด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ ตามลำดับ 2) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดต่อการนำหลักธรรมาภิบาลด้านความคุ้มค่าและด้านนิติธรรม มาบริหารแตกต่างกัน และประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลด้านคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า ด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ และด้านนิติธรรมมาบริหาร แตกต่างกัน

สุจิตรา มีจำรัส (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาโรงเรียนในอำเภอกำมะกา จำนวน 48 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าการ

บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักนิติธรรม

นพพล สุรนักครินทร์ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง ประชาชนที่อาศัยอยู่ใน อปต.สุเทพ อปต.แม่เหียะ อปต.คอนแก้ว อปต.ชมพู อปต.ลวงเหนือ อปต.ท่ากว้าง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนไปทางบวก โดยปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมของประชาชนกับ อปต. มีผลต่อทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารส่วนตำบล ส่วนปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายของ อปต. ไม่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารส่วนตำบล

บวร วิเศษสุนทร (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย กลุ่มตัวอย่าง ประชาชนที่อาศัยอยู่ใน อปต.หนองกอมเกาะ อปต.พระธาตุพ็องพวน อปต.วัดธาตุ อปต.หาดคำ และอปต.โพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่ามากไปน้อยได้ ดังนี้ หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.86$) หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.85$) หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.82$) หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.77$) หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.66$) และหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.50$)

เบญจวรรณ วันดีศรี (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 138 แห่ง ผลการวิจัย พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด มีธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีประสิทธิภาพ ด้าน ความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม ด้านนิติธรรม มีธรรมาภิบาลระดับสูง ส่วนด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม มีธรรมาภิบาลระดับต่ำ สำหรับปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ความรู้ความเข้าใจใน บทบาทหน้าที่ และความรู้ความเข้าใจในการปกครองด้วยหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัย พบว่ามีความสัมพันธ์กับธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ขณะที่อายุ ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

สุภัตรา วิมลสมบัติ (2548) จากการศึกษาเรื่อง ธรรมชาติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ได้มีการบริหารงานโดยการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักในการดำเนินงานขององค์กร ทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชยสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาและได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาล และจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชยประสบความสำเร็จได้ เกิดจากปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำหรือผู้บริหาร ปัจจัยด้านทีมงานหรือองค์กร และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะร่วมมือร่วมใจพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า

สุขชี คำนวนฉิลปี (2550) จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อุทยานแห่งชาติได้ร่มเย็น อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุทยานแห่งชาติได้ร่มเย็น อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานีผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ในรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ ส่วนระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ” ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีรายละเอียดและวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 7,358 คน (สำนักทะเบียนอำเภอ ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2553)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 380 คน ได้มาโดยการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) จากสูตรกำหนดขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย n = จำนวนขนาดตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา
 e = ค่าความผิดพลาดที่ยอมรับได้ ในที่นี้กำหนดค่าไว้เท่ากับ 0.05

สามารถแทนค่าได้ดังนี้

$$n = \frac{7,358}{1 + [7,358 \times (0.05)^2]}$$

ดังนั้น n = 379.37

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ จำนวน 380 คน นำมาสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดแบบสัดส่วนในพื้นที่ 11 หมู่บ้าน จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านโนนทอง	1,073	55
2	บ้านโนนเขวา	1,725	89
3	บ้านเล่า	503	26
4	บ้านนุ่งสิบสี	544	28
5	บ้านโนนหนองไฮ	231	12
6	บ้านกลาง	979	51
7	บ้านแก้งตาช	775	40
8	บ้านเชิงสำราญ	507	26
9	บ้านใหม่นาเจริญ	287	15
10	บ้านโนนทองเมืองใหม่	440	23
11	บ้านริมพรม	294	15
รวม		7,358	380

หลังจากได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านแล้ว ต่อไปจึงทำการสุ่มตัวอย่างประชากรอย่างง่ายด้วยวิธีการใช้ตารางเลขสุ่ม โดยอาศัยระเบียบลำดับทะเบียนบ้านของแต่ละหมู่บ้าน และนำแบบสอบถามไปสอบถามตามจำนวนที่ได้ทำการสุ่มตามสัดส่วนจนครบ

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

3.2.1 การเก็บข้อมูลด้านเอกสาร เป็นการค้นคว้าหาข้อมูลจากตำรา เอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษา

3.2.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม เป็นการเก็บข้อมูลในลักษณะของกระบวนการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ จำนวน 380 ชุด

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างขึ้นจากการศึกษา ทฤษฎี แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 ลักษณะและรายละเอียดของแบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และเติมคำในช่องว่างจำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดระดับความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 10 ข้อ ความรู้ความเข้าใจใน อบต. หมายถึงประชาชนที่ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับ อบต. ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขจากแบบสอบถามของกัลยา เนติประวัติ (2544: 141 - 142) ลักษณะคำถามจะมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

เกณฑ์การให้คะแนน โดยแบ่งคำตอบออกเป็น 2 ระดับ คือ ใช่ และไม่ใช่ และให้คะแนน ดังนี้

ถ้าตอบข้อความที่ให้ไว้ถูก	ให้คะแนน 1
ถ้าตอบข้อความที่ให้ไว้ผิด	ให้คะแนน 0

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถแปลความหมายของความรู้ความเข้าใจใน อบต. ได้ดังนี้

ระดับคะแนน 0-3	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจใน อบต.ระดับน้อย
ระดับคะแนน 4-6	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจใน อบต.ระดับปานกลาง
ระดับคะแนน 7-10	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจใน อบต.ระดับมาก

ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับ อบต. จำนวน 10 ข้อ หมายถึง ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ อบต. ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุง แก้ไขจากแบบสอบถามของกัลยา เนติประวัติ (2544: 141 - 142) ลักษณะคำถามจะมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

เกณฑ์การให้คะแนน โดยแบ่งคำตอบออกเป็น 2 ระดับ คือ เคย และไม่เคย และให้คะแนน ดังนี้

ถ้าตอบข้อความที่ให้ไว้ว่าเคย	ให้คะแนน 1
ถ้าตอบข้อความที่ให้ไว้ว่าไม่เคย	ให้คะแนน 0

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถแปลความหมายของความร่วมมือร่วมกับ อบต. ได้ดังนี้

ระดับคะแนน 0–3 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย

ระดับคะแนน 4–6 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 7–10 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเลือกตอบเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ใน 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักประสิทธิภาพ และหลักการมีส่วนร่วม โดยใช้แบบวัด rating scale โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

1 น้อยที่สุด

2 น้อย

3 ปานกลาง

4 มาก

5 มากที่สุด

จากนั้นรวบรวมคะแนนที่ได้ทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งระดับออกเป็น 2 ระดับ คือ เชิงบวก และเชิงลบ โดยวิธีการคำนวณช่วงกว้างระหว่างระดับ ดังนี้

$$\text{ช่วงกว้างระหว่างระดับ (range)} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมายทัศนคติของประชาชนต่อการการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ดังนี้

ระดับคะแนน 1.00–1.80 หมายถึง ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ระดับน้อยที่สุด

ระดับคะแนน 1.81–2.60 หมายถึง ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ระดับน้อย

ระดับคะแนน 2.61–3.40 หมายถึง ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 3.41–4.20 หมายถึง ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ระดับมาก

ระดับคะแนน 4.21 – 5.00 หมายถึง ทักษะของประชาชนที่มีต่อการนำหลัก
ธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ระดับมากที่สุด

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นคำถามแบบปลายเปิด
โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเพิ่มเติม

3.4 การทดสอบแบบสอบถาม

เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วก่อนที่จะนำไปใช้สอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการหาค่าความ
เชื่อถือได้ (reliability) และหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ดังนี้

3.4.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ว่าแบบสอบถามที่
สร้างขึ้นนั้นตรงกับเนื้อหาที่ต้องการวัด หรือไม่ รวมทั้งตรวจสอบด้านภาษาที่ใช้ การวางรูปแบบ
ข้อความต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3.4.2 การทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) โดยนำ
แบบสอบถามดังกล่าวไปทดลองใช้กับประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ จำนวน 30 คน หลังจากนั้นได้
นำแบบสอบถามดังกล่าวมาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์
แอลฟาของ Cronbach (สุเชษฐ์ มีไมตรีจิตต์ 2540: 47) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$\text{Alpha} = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum Si^2}{St^2} \right\}$$

Alpha = ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อถือได้

Si^2 = ความแปรปรวนของคะแนน

K = จำนวนข้อทั้งหมด

St^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

การแปลความหมายว่าค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้ ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1
เท่านั้นกล่าวคือ ถ้าเครื่องมือการวัดหรือแบบสอบถามใดมีประสิทธิภาพ ผู้ตอบย่อมจะสามารถตอบ

$$St^2 = \text{ความแปรปรวนของคะแนนรวม}$$

การแปลความหมายว่าค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้ ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 เท่านั้นกล่าวคือ ถ้าเครื่องมือการวัดหรือแบบสอบถามใดมีประสิทธิภาพ ผู้ตอบย่อมจะสามารถตอบคำตอบที่คงที่คะแนนจากผลสอบแต่ละครั้งก็จะคงที่ ทำให้ค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้จะใกล้เคียงกับ 1 หรือเท่ากับ 1 ในกรณีที่ไม่มี ความคลาดเคลื่อนเลย และในทางตรงกันข้ามแบบทดสอบใดที่ขาดความเที่ยง ค่าความเชื่อมั่นจะลดลงไปเรื่อย ๆ จนเข้าใกล้ 0 (ศูนย์) และถ้าค่าความเชื่อมั่นเป็น 0 แล้ว ย่อมชี้ให้เห็นว่าแบบทดสอบนั้นไม่มีความเที่ยงเลย ดังนั้นแบบทดสอบที่ดีควรมีค่าความเชื่อมั่นอย่างน้อย 0.75

หลังจากคำนวณตามสูตรดังกล่าวแล้วปรากฏว่า แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.930 ซึ่งถือว่าเป็นค่าที่เชื่อถือได้ และหากทำการหาค่าความเชื่อมั่นแยกเป็นรายด้านแล้ว ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

1. แบบสอบถามทัศนคติด้านนิติธรรม เท่ากับ 0.847
2. แบบสอบถามทัศนคติด้านคุณธรรม เท่ากับ 0.829
3. แบบสอบถามทัศนคติด้านความโปร่งใส เท่ากับ 0.866
4. แบบสอบถามทัศนคติด้านการมีส่วนร่วม เท่ากับ 0.874
5. แบบสอบถามทัศนคติด้านความรับผิดชอบ เท่ากับ 0.818
6. แบบสอบถามทัศนคติด้านความคุ้มค่า เท่ากับ 0.801

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้แล้วมาตรวจสอบความถูกต้อง และความเรียบร้อย จากนั้นนำมาจัดระเบียบข้อมูลเพื่อเตรียมการสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางด้านลักษณะทั่วไปด้านบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ วิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทางด้าน ความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล วิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล กับปัจจัยด้านเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าที (t – test)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล กับปัจจัยด้าน อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ความรู้ความเข้าใจใน อบต. และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ อบต. วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คำนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ” ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายไว้ ดังนี้

- N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงความถี่แบบ t – test
- Sig แทน ค่าสหสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติ
- df แทน ค่าที่ระดับความเป็นอิสระของการผันแปร
- SS แทน ผลบวกกำลังสองเฉลี่ย
- MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง
- F แทน ค่าเฉลี่ยที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงความถี่แบบ F - test
- Min แทน ค่าต่ำสุด
- Max แทน ค่าสูงสุด
- ๑* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ขั้นตอนในการนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางด้านลักษณะทั่วไปด้านบุคคลผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ วิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
2. วิเคราะห์ข้อมูลทางด้าน ความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล วิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล กับปัจจัยด้านเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าที (t – test)
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล กับปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา รายได้ ความรู้ความเข้าใจใน อบต. และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ อบต. วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)
5. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลผลอย่างเป็นระบบ โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะแสดงในรูปของตาราง และอธิบายผล การวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

- 3.1 ลักษณะส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 ความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มตัวอย่างกับ อบต.

3.4 ทัศนะของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล

3.5 การทดสอบสมมติฐาน

3.6 ข้อเสนอแนะและความเห็นที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการตาม
หลักธรรมาภิบาล

3.1 ลักษณะส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่างของผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของประชากรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะบุคคลที่ตอบแบบสอบถาม
ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (n = 357)

ลักษณะด้านบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	191	53.5
	หญิง	166	46.5
รวม		357	100
อายุ (เฉลี่ย 39.47 ปี)			
	อายุตั้งแต่ 15 ปี ถึง 30 ปี	99	27.7
	อายุตั้งแต่ 31 ปี ถึง 50 ปี	197	55.2
	อายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป	61	17.1
รวม		357	100
วุฒิการศึกษา			
	ประถมศึกษา	124	34.7
	มัธยมศึกษา	178	49.9
	ปวช.,ปวส.	39	10.9
	ปริญญาตรี	15	4.2
	สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.3
รวม		357	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะด้านบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 2000 บาท	143	40.10
2,001 ถึง 4,000 บาท	136	38.10
4,001 ถึง 6,000 บาท	35	9.80
6,001 ถึง 8,000 บาท	13	3.60
มากกว่า 8,000	20	5.60
ไม่มีรายได้	10	2.80
รวม	357	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่างของผู้ให้ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

เพศ ประชากรกลุ่มตัวอย่างเพศชาย มีจำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 เพศหญิง จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50

อายุ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 50 ปี มีจำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 55.20 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 15 – 30 ปี มีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70 ส่วนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 17.10 โดยมีอายุเฉลี่ย 39.68 ปี อายุต่ำสุด 17 ปี และมีอายุสูงสุด 63 ปี

ระดับการศึกษา ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษามากที่สุด จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 49.90 รองลงมาคือ จบชั้นประถมศึกษา จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70 จบชั้น ปวช. ปวส. อนุปริญญา จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.90 จบปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.20 และจบสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุด คือ รายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 40.10 รองลงมาคือ รายได้ระหว่าง 2,001 – 4,000 บาท จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 รายได้ระหว่าง 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80 รายได้มากกว่า 8,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.60 รายได้

ตั้งแต่ 6,001 – 8000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.60 และผู้ไม่มีรายได้ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80

3.2 ความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.2 ระดับความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ความรู้ความเข้าใจใน อบต.	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้ความเข้าใจน้อย (0 – 3 คะแนน)	2	0.60
ความรู้ความเข้าใจปานกลาง (4 – 6 คะแนน)	40	11.20
ความรู้ความเข้าใจมาก (7 – 10 คะแนน)	315	88.20
รวม	357	100.00

$$\bar{X} = 8.04 \quad \text{Min} = 3 \quad \text{Max} = 10$$

จากตารางที่ 4.2 พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบลมาก คิดเป็นร้อยละ 88.20 ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 11.20 ส่วนประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบลน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.60 เท่านั้น

ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละ ความรู้ความเข้าใจใน อบต. แยกเป็นรายชื่อ (n = 357)

ความรู้ความเข้าใจใน อบต.	มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง		อันดับ (Rank)
	จำนวน	ร้อยละ	
สมาชิกสภา อบต. มีหมู่บ้านละ 2 คน	356	99.70	1
อบต.มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน และที่ดิน ภาษีป้ายในเขตตำบลของตัวเอง	353	98.90	2
นายก อบต.เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการบริหารงานของ อบต.	342	95.80	3
สภา อบต.มีหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร	320	89.60	4
อบต.มีหน้าที่เพียงแค่ดูแลเรื่องถนน และแหล่งน้ำเท่านั้น	315	88.20	5
อบต.เป็นนิติบุคคล ไม่มีใครกำกับดูแลการบริหารงานของ อบต. ได้เลย	282	79.00	6

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจใน อบต.	มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง		อันดับ (Rank)
	จำนวน	ร้อยละ	
ประชาชนไม่สามารถถอดถอนสมาชิกสภา อบต.และผู้บริหาร อบต.ได้	279	78.20	7
อบต.ประกอบด้วย สภา อบต.และคณะผู้บริหาร อบต.	250	70.00	8
ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา อบต. ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์	194	54.30	9
การแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของ อบต.	181	50.70	10

จากตารางที่ 4.3 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายเกี่ยวกับ อบต.ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง แยกเป็นรายชื่อแล้วพบว่าสมาชิกสภา อบต. มีหมู่บ้านละ 2 คน มีผู้ตอบถูกมากที่สุดคือ ร้อยละ 99.70 รองลงไป ได้แก่ อบต. มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายในเขตตำบลของตนเอง มีผู้ตอบถูกร้อยละ 98.90

ส่วนกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างที่ตอบถูกน้อยที่สุด ได้แก่ การแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของ อบต. มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 50.70 รองลงไปคือผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา อบต. ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ มีผู้ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 54.30

3.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มตัวอย่างกับ อบต.

ตารางที่ 4.4 จำนวน และร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างกับ อบต. (n = 357)

ระดับการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
มีส่วนร่วมน้อย (0 - 3 คะแนน)	22	6.16
มีส่วนร่วมปานกลาง (4 - 6 คะแนน)	251	70.31
มีส่วนร่วมมาก (7 - 10 คะแนน)	84	23.53
รวม	357	100.00

$$\bar{X} = 5.57 \quad \text{Min} = 2 \quad \text{Max} = 9$$

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วม		จำนวน	ร้อยละ
8. ท่านเคยตรวจสอบพฤติกรรมของสมาชิกสภา และนายก อบต.หรือไม่	ไม่เคย	266	74.5
	เคย	91	25.5
	รวม	357	100.0
9. ท่านเคยเข้าร่วมในกิจกรรมของ อบต.หรือไม่ เช่น การร่วมแข่งขันกีฬา งานลอยกระทง งานวันเด็ก เป็นต้น	ไม่เคย	19	5.3
	เคย	338	94.7
	รวม	357	100.0
10. ท่านเคยเสนอให้แนะแนวทางการบริหารงานของ อบต.ให้ อบต. ทราบหรือไม่	ไม่เคย	264	73.9
	เคย	93	26.1
	รวม	357	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มตัวอย่างกับองค์การบริหารส่วนตำบล แยกเป็นรายข้อแล้วพบว่ากิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมมากที่สุด ได้แก่กิจกรรมการไปใช้สิทธิลงคะแนนสมาชิกสภาหรือ นายก อบต. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด คือ จำนวน 354 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 99.2 รองลงไปคือ การเข้าร่วมในกิจกรรมของ อบต. เช่น การร่วมแข่งขันกีฬา งานลอยกระทง งานวันเด็ก มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 338 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 94.7

ส่วนกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมกับ อบต. น้อยที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกข้อบัญญัติตำบล หรือความเห็นเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ของ อบต. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมน้อยที่สุด คือ จำนวน 66 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.5 รองลงไปคือ การเข้าร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมของสมาชิกสภา และนายก อบต. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 91 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.5

3.4 ทักษะคติของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำหลัก
 ธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรายด้านและโดยรวม
 (n = 357)

ทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ	\bar{x}	S.D.	ระดับทัศนคติ
1. หลักนิติธรรม	3.42	1.01	มาก
2. หลักคุณธรรม	3.55	0.98	มาก
3. หลักความโปร่งใส	3.53	1.00	มาก
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.48	0.96	มาก
5. หลักความรับผิดชอบ	3.63	0.95	มาก
6. หลักความคุ้มค่า	3.63	1.01	มาก
รวม	3.54	0.98	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่าตามทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ตามทัศนคติของประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักความรับผิดชอบและความคุ้มค่า มีระดับการนำไปใช้ในระดับสูงสุด คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 รองลงไปได้แก่ หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม คือมีค่าเฉลี่ย 3.55, 3.53 และ 3.48 ตามลำดับ ส่วนหลักที่มีการนำธรรมาภิบาลมาใช้น้อยที่สุดได้แก่ หลักนิติธรรม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42

จากตารางที่ 4.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มตัวอย่างกับองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 70.31 ระดับการมีส่วนร่วมมาก คิดเป็นร้อยละ 23.53 และมีระดับการมีส่วนร่วมน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.16

ตารางที่ 4.5 จำนวน และร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มตัวอย่างกับองค์การบริหารส่วนตำบล แยกเป็นรายชื่อ (n = 357)

กิจกรรมการมีส่วนร่วม		จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านเคยไปเลือกตั้งสมาชิกหรือนายก อบต.หรือไม่	ไม่เคย	3	.8
	เคย	354	99.2
	รวม	357	100.0
2. ท่านเคยเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภา อบต.หรือไม่	ไม่เคย	253	70.9
	เคย	104	29.1
	รวม	357	100.0
3. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา อบต.หรือไม่	ไม่เคย	131	36.7
	เคย	226	63.3
	รวม	357	100.0
4. ท่านเคยร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกข้อบัญญัติตำบล หรือความเห็นเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของ อบต.หรือไม่	ไม่เคย	291	81.5
	เคย	66	18.5
	รวม	357	100.0
5. ท่านเคยติดตามตรวจสอบการทำงานและการใช้จ่ายงบประมาณของ อบต. ว่าถูกต้องโปร่งใส และเกิดประโยชน์หรือไม่	ไม่เคย	252	70.6
	เคย	105	29.4
	รวม	357	100.0
6. ท่านเคยติดตามข้อมูลข่าวสารหรือประกาศของ อบต.หรือไม่	ไม่เคย	38	10.6
	เคย	319	89.4
	รวม	357	100.0
7. ท่านเคยแจ้งปัญหาความเดือดร้อนของตัวเองรวมทั้งของคนอื่น ๆ ให้ อบต.ทราบหรือไม่	ไม่เคย	65	18.2
	เคย	292	81.8
	รวม	357	100.0

ตารางที่ 4.7 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ตามหลักนิทรรศร เป็นรายข้อ และโดยรวม ($n = 357$)

ทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลัก ธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การ บริหารส่วนตำบลโนนทอง	มาก ที่สุด	มาก กลาง	ปาน กลาง	น้อย น้อย	น้อย ที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
หลักนิทรรศร								
1. อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ แสดงความคิดเห็นในการออก ข้อบัญญัติตำบล	19.3 69	23.0 82	37.5 134	11.8 42	8.4 30	3.33	1.16	ปานกลาง
2. อบต. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อบัญญัติตำบลและกฎหมายที่ เกี่ยวข้องให้ประชาชนได้รับทราบ	22.4 80	30.0 107	28.0 100	13.2 47	6.42 3	3.49	1.16	มาก
3. การบังคับใช้ข้อบัญญัติตำบลอย่าง เป็นธรรมและเสมอภาค	16.8 60	36.7 131	26.3 94	13.2 47	7.0 25	3.43	1.12	มาก
รวม						3.41	1.14	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่าโดยรวมการนำหลักธรรมาภิบาล ตามหลักนิทรรศร มาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ตามทัศนคติของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติตำบลและกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนได้รับทราบ ($\bar{X} = 3.49$) รองลงมา คือ การบังคับใช้ข้อบัญญัติตำบลอย่างเป็นธรรมและเสมอภาค ($\bar{X} = 3.43$) และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในการออกข้อบัญญัติตำบล ($\bar{X} = 3.33$)

ตารางที่ 4.8 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ตามหลักคุณธรรม เป็นรายชื่อ และโดยรวม (n = 357)

ทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลัก ธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การ บริหารส่วนตำบลโนนทอง	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศน
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			
หลักคุณธรรม								
1. คณะผู้บริหาร พนักงานปฏิบัติงาน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตบนพื้นฐาน ของศีลธรรมและจริยธรรม	19.9	30.8	32.8	12.3	4.2	3.50	1.07	มาก
	71	110	117	44	15			
2. มีการให้บริการกับทุกคนอย่าง เสมอภาคและเป็นธรรม	21.8	36.7	26.1	10.4	5.0	3.60	1.09	มาก
	78	131	93	37	18			
รวม						3.55	1.08	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่าโดยรวมการนำหลักธรรมาภิบาลตามหลักคุณธรรม มาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ตามทัศนคติของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการให้บริการกับทุกคนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมา คือ คณะผู้บริหาร พนักงานปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 3.50$)

ตารางที่ 4.9 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง หลักความโปร่งใส เป็นรายชื่อ และโดยรวม (n = 357)

ทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลัก ธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การ บริหารส่วนตำบลโนนทอง	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			
หลักความโปร่งใส								
1. การบริหารงานหรือการทำงาน ต่าง ๆ ของ อบต.มีการประกาศ หรือเปิดเผยให้ประชาชนได้รับ ทราบและเข้ามาตรวจสอบ เช่น แผนงาน โครงการต่าง ๆ เอกสาร การจัดซื้อจัดจ้าง ข้อบัญญัติ งบประมาณ รายงานการประชุม สภา เป็นต้น	21.8	32.8	26.9	14.6	3.9	3.54	1.10	มาก
2. การใช้จ่ายเงินของ อบต.มีการแจ้ง หรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ได้รับทราบและไม่มีการทุจริต เรียกผลประโยชน์	22.1	30.0	26.6	15.7	5.6	3.47	1.16	มาก
3. มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ ประชาชนแก่ประชาชน	24.9	32.5	23.0	14.8	4.8	3.58	1.15	มาก
รวม						3.53	1.13	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่าโดยรวมการนำหลักธรรมาภิบาลตามหลักความโปร่งใส มาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามทัศนคติของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนแก่ประชาชน ($\bar{X}=3.58$) รองลงมา คือ การบริหารงานหรือการทำงานต่าง ๆ ของ อบต.มีการประกาศหรือเปิดเผยให้ประชาชนได้รับทราบและเข้ามาตรวจสอบ เช่น แผนงาน โครงการต่าง ๆ เอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง ข้อบัญญัติงบประมาณ รายงานการประชุมสภา เป็นต้น ($\bar{X}=3.54$) ส่วนกิจกรรมการ

ใช้จ่ายเงินของ อบต. มีการแจ้งหรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบและ ไม่มีการทุจริตเรียกผลประโยชน์ มีทัศนคติต่ำสุด คือ ($\bar{X} = 3.47$)

ตารางที่ 4.10 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง หลักการมีส่วนร่วม เป็นรายชื่อ และโดยรวม (n = 357)

ทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลัก ธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การ บริหารส่วนตำบลโนนทอง	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
หลักการมีส่วนร่วม								
1. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้า ร่วมประชุมสภา	17.9 64	24.9 89	31.7 113	19.0 68	6.4 23	3.29	1.15	ปานกลาง
2. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนและร่วมกำหนด ยุทธศาสตร์พัฒนาตำบล	27.2 97	30.8 110	21.8 78	13.2 47	7.0 25	3.58	1.21	มาก
3. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ จัดซื้อ – จัดจ้าง ของ อบต.	18.8 67	33.3 119	26.1 93	13.4 48	8.4 30	3.41	1.18	มาก
4. อบต. สนับสนุนให้ประชาชนมี การจัดตั้งกลุ่ม องค์กรชุมชน หรือให้การสนับสนุนการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ	23.2 83	30.0 107	28.3 101	13.2 47	5.3 19	3.53	1.14	มาก
5. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในกิจกรรม/หรือ โครงการที่มีผลกระทบต่อ ประชาชน	24.9 89	35.9 128	19.6 70	12.6 45	7.0 25	3.59	1.19	มาก
รวม						3.48	1.17	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่าโดยรวมการนำหลักธรรมาภิบาล หลักการมีส่วนร่วม มาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามทัศนคติของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง อยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในกิจกรรม/หรือโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน ($\bar{X}=3.59$) รองลงมา คือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและร่วมกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนา ($\bar{X}=3.58$) กิจกรรม อบต. สนับสนุนให้ประชาชนมีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรชุมชน หรือให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X}=3.53$) และกิจกรรมการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อ - จัดจ้าง ของ อบต. ($\bar{X}=3.41$) สำหรับกิจกรรม เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมสภา มีทัศนคติต่ำสุด คือ ($\bar{X}=3.29$)

ตารางที่ 4.11 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ตามหลักความรับผิดชอบ เป็นรายข้อ และโดยรวม (n = 357)

ทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลัก ธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การ บริหารส่วนตำบลโนนทอง	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			
หลักความรับผิดชอบ								
1. ผู้บริหารและหน่วยงานปฏิบัติ ของ อบต. มีการนำข้อเสนอ หรือ ข้อร้องเรียนของ อบต. ไป ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม	24.4	31.1	30.5	10.6	3.4	3.62	1.06	มาก
	87	111	109	38	12			
2. อบต. นำโครงการ/กิจกรรม ที่ เสนอโดยประชาชน ไปปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม	28.3	26.3	27.2	14.8	3.4	3.61	1.14	มาก
	101	94	97	53	12			
3. อบต. เอาใจใส่ต่อปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน และจัดการแก้ไข ปัญหาอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรม และทั่วถึง	27.5	30.0	26.3	13.2	3.1	3.66	1.10	มาก
	98	107	94	47	11			
รวม						3.63	1.10	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่าโดยรวมการนำหลักธรรมาภิบาลตามหลักความรับผิดชอบมาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ตามทัศนคติของประชาชนกลุ่มตัวอย่างอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อบต.เอาใจใส่ต่อปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน และจัดการแก้ไขปัญหาอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรมและทั่วถึง ($\bar{X} = 3.66$) รองลงมา คือ ผู้บริหารและหน่วยงานปฏิบัติของ อบต. มีการนำข้อเสนอ หรือข้อร้องเรียนของ อบต. ไปดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 3.62$) สำหรับกิจกรรมที่ อบต. นำโครงการ/กิจกรรม ที่เสนอโดยประชาชน ไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีทัศนคติต่ำสุด คือ ($\bar{X} = 3.61$)

ตารางที่ 4.12 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามหลักความคุ้มค่า เป็นรายข้อ และโดยรวม (n = 357)

ทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลัก ธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การ บริหารส่วนตำบลโนนทอง	ทัศนคติ					\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
หลักความคุ้มค่า								
1. ในโครงการก่อสร้างของ อบต. ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ประชาชนได้รับ	26.3	29.1	23.8	17.6	3.1	3.58	1.14	มาก
2. อบต. ได้รณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่ารวมทั้งมีกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้ใช้ได้ยาวนาน	26.9	31.7	27.5	10.4	3.6	3.68	1.08	มาก
รวม						3.63	1.11	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่าโดยรวมการนำหลักธรรมาภิบาลตามหลักความคุ้มค่า มาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามทัศนคติของประชาชนกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อบต. ได้รณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่ารวมทั้งมีกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้ใช้ได้ยาวนาน (\bar{X}

= 3.68) สำหรับกิจกรรม โครงการก่อสร้างของ อบต. ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ประชาชนได้รับ มีทัศนคติที่สุด คือ ($\bar{X} = 3.58$)

3.5 การทดสอบสมมุติฐาน

การทดสอบสมมุติฐาน เพื่อที่จะได้ทราบว่าตัวแปรอิสระตัวแปรใดที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามปัจจัยด้านบุคคล (เพศ) สถิติที่นำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ ได้แก่ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม (t – test) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง กับปัจจัยด้าน อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ความรู้ความเข้าใจในอบต. และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ อบต. วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) สำหรับนัยสำคัญทางสถิติกำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

3.5.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างทางทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามปัจจัยด้านบุคคล

การเปรียบเทียบความแตกต่างทางทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามปัจจัยด้านบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ต่อเดือน โดยผู้วิจัยได้กำหนดสมมุติฐานการวิเคราะห์ ไว้ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีปัจจัยด้านบุคคลต่างกันมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 1.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ในภาพรวม จำแนกตามเพศ (n = 357)

เพศ	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	191	3.50	0.804	- .742	0.458
หญิง	166	3.56	0.793		

จากตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบสมมติฐานที่เสนอของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง พบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนคติของประชาชนที่มีเพศต่างกันต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ออกเป็นด้านต่าง ๆ ปรากฏผลตามตารางที่ 4.14 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แต่ละด้าน จำแนกตามเพศ (n = 357)

ตัวชี้วัดระดับทัศนคติ	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig
1. หลักนิติธรรม					
ชาย	191	3.36	1.033	-1.169	.243
หญิง	166	3.48	.999		
2. หลักคุณธรรม					
ชาย	191	3.50	.991	-.957	.339
หญิง	166	3.60	.972		
3. หลักความโปร่งใส					
ชาย	191	3.50	1.053	-.681	.496
หญิง	166	3.57	.954		
4. หลักการมีส่วนร่วม					
ชาย	191	3.46	.967	-.348	.728
หญิง	166	3.50	.975		
5. หลักความรับผิดชอบ					
ชาย	191	3.64	.934	.271	.787
หญิง	166	3.62	.986		
6. หลักความคุ้มค่า					
ชาย	191	3.57	1.025	-1.113	.266
หญิง	166	3.69	.996		

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ในแต่ละด้านจำแนกตามเพศ พบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกัันมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ในทุกๆ ด้านไม่แตกต่างกันเลย

สมมุติฐานที่ 1.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัันมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แตกต่างกััน

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง จำแนกตามอายุ (n = 357)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	1.615	.807	.777	.461
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	367.904	1.039		
รวม	356	369.518			

จากตารางที่ 4.15 ผลการทดสอบสมมุติฐานทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัันมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนคติของประชาชนที่มีอายุต่างกัันต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ออกเป็นด้านต่าง ๆ ปรากฏผลตามตารางที่ 4.16 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แต่ละด้าน จำแนกตามอายุ (n = 357)

ตัวชี้วัดระดับ ทัศนคติ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. หลักนิติธรรม						
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	2	1.970	.985	.722	.486
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	354	482.692	1.364		
	รวม	356	484.661			
2. หลักคุณธรรม						
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	2	5.878	2.939	2.122	.121
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	354	490.229	1.385		
	รวม	356	496.106			
3. หลักความโปร่งใส						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	2.513	1.257	.848	.429
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	524.938	1.483		
	รวม	356	527.451			
4. หลักการมีส่วนร่วม						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.482	.241	.174	.840
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	489.943	1.384		
	รวม	356	490.426			
5. หลักความรับผิดชอบ						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	1.708	.854	.610	.544
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	495.390	1.399		
	รวม	356	497.098			
6. หลักความคุ้มค่า						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	4.252	2.126	1.463	.233
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	514.521	1.453		
	รวม	356	518.773			

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทองในแต่ละด้านจำแนกตามอายุ พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ในทุก ๆ ด้าน ไม่แตกต่างกันเลย

สมมุติฐานที่ 1.3 ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง จำแนกตามการศึกษา (n = 357)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	3.203	.801	.769	.546
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	352	366.315	1.041		
รวม	356	369.518			

จากตารางที่ 4.17 ผลการทดสอบสมมุติฐานทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนคติของประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ออกเป็นด้านต่าง ๆ ปรากฏผลตามตารางที่ 4.18 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วน
ตำบลโนนทอง แต่ละด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 357)

ตัวชี้วัดระดับ ทัศนคติ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. หลักนิติธรรม						
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	4	7.059	1.765	1.301	.269
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	352	477.602	1.357		
	รวม	356	484.661			
2. หลักคุณธรรม						
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	4	5.019	1.255	.899	.464
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	352	491.088	1.395		
	รวม	356	496.106			
3. หลักความโปร่งใส						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	9.969	2.492	1.695	.151
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	352	517.482	1.470		
	รวม	356	527.451			
4. หลักการมีส่วนร่วม						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	5.310	1.327	.963	.428
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	352	485.116	1.378		
	รวม	356	490.426			
5. หลักความรับผิดชอบ						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	1.530	.383	.272	.896
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	352	495.568	1.408		
	รวม	356	497.098			
6. หลักความคุ้มค่า						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	2.771	.693	.473	.756
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	352	516.002	1.466		
	รวม	356	518.773			

ตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ในแต่ละด้านจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาดังกันมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ในทุก ๆ ด้าน ไม่แตกต่างกันเลย

สมมุติฐานที่ 1.4 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	5	2.584	.517	.494	.780
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	351	366.934	1.045		
รวม	356	369.518			

จากตารางที่ 4.19 ผลการทดสอบสมมุติฐานทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง พบว่าประชาชนที่มีระดับรายได้ต่างกันมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนคติของประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ออกเป็นด้านต่าง ๆ ปรากฏผลตามตารางที่ 4.20 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แต่ละด้าน จำแนกตามระดับรายได้

ตัวชี้วัดระดับ ทัศนคติ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. หลักนิติธรรม						
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	5	1.848	.370	.269	.930
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	351	482.814	1.376		
	รวม	356	484.661			
2. หลักคุณธรรม						
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	5	12.098	2.420	1.755	.122
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	351	484.008	1.379		
	รวม	356	496.106			
3. หลักความโปร่งใส						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	5	5.897	1.179	.794	.555
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	351	521.554	1.486		
	รวม	356	527.451			
4. หลักการมีส่วนร่วม						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	5	4.554	.911	.658	.656
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	351	485.872	1.384		
	รวม	356	490.426			
5. หลักความรับผิดชอบ						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	5	6.713	1.343	.961	.442
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	351	490.385	1.397		
	รวม	356	497.098			
6. หลักความคุ้มค่า						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	5	10.420	2.084	1.439	.210
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	351	508.353	1.448		
	รวม	356	518.773			

ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ในแต่ละด้านจำแนกตามรายได้ พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ในทุกๆ ด้าน ไม่แตกต่างกันเลย

สมมุติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายของ อบต. ต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง จำแนกตามความรู้ความเข้าใจในกฎหมายของ อบต.

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	6.961	3.480	3.398	.035*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	362.558	1.024		
รวม	356	369.518			

จากตารางที่ 4.21 ผลการทดสอบสมมุติฐานทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง พบว่าประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง แตกต่างกันไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายของ อบต. ระดับที่มาก จะมีทัศนคติในเชิงลบต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง มากกว่าประชาชนที่มีส่วนร่วมในดำเนินงานหรือร่วมในกิจกรรมของ อบต. ในระดับปานกลาง และระดับน้อย

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนคติของประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายของ อบต. แตกต่างกัน ต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ออกเป็นด้านต่าง ๆ ปรากฏผลตามตารางที่ 4.22 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แต่ละด้าน จำแนกตามความรู้ความเข้าใจในกฎหมายของ อบต.

ตัวชี้วัดระดับ ทัศนคติ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. หลักนิติธรรม						
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	2	10.390	5.195	3.877	.022*
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	354	474.271	1.340		
	รวม	356	484.661			
2. หลักคุณธรรม						
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	2	9.952	4.976	3.624	.028*
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	354	486.154	1.373		
	รวม	356	496.106			
3. หลักความโปร่งใส						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	9.455	4.728	3.231	.041*
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	517.996	1.463		
	รวม	356	527.451			
4. หลักการมีส่วนร่วม						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	5.821	2.910	2.126	.121
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	484.605	1.369		
	รวม	356	490.426			
5. หลักความรับผิดชอบ						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	1.152	.576	.411	.663
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	495.946	1.401		
	รวม	356	497.098			
6. หลักความคุ้มค่า						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	6.202	3.101	2.142	.119
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	512.571	1.448		
	รวม	356	518.773			

ตารางที่ 4.22 ผลการเปรียบเทียบของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ในแต่ละด้านจำแนกตามความรู้ความเข้าใจในกฎหมายของ อบต. พบว่าประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายของ อบต. แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แตกต่างกัน เฉพาะหลักการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใส เท่านั้น ส่วนหลักธรรมาภิบาลที่ อบต. นำมาใช้ ที่ไม่มีความแตกต่างกันเลย ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

สมมุติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีส่วนร่วมในดำเนินงานหรือร่วมในกิจกรรมของ อบต. ต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หรือร่วมในกิจกรรมของ อบต.

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	8.638	4.319	4.237	.015*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	360.880	1.019		
รวม	356	369.518			

จากตารางที่ 4.23 ผลการทดสอบสมมุติฐานที่ 3 ของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง พบว่าประชาชนที่มีส่วนร่วมในดำเนินงานหรือร่วมในกิจกรรมของ อบต. แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ประชาชนที่มีส่วนร่วมในดำเนินงานหรือร่วมในกิจกรรมของ อบต. ในระดับปานกลางจะมีทัศนคติในเชิงบวกต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง มากกว่าประชาชนที่มีส่วนร่วมในดำเนินงานหรือร่วมในกิจกรรมของ อบต. ในระดับมาก และระดับน้อย

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนคติของประชาชนที่มีส่วนร่วมในดำเนินงานหรือร่วมในกิจกรรมของ อบต. แตกต่างกันต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ออกเป็นด้านต่าง ๆ ปรากฏผลตามตารางที่ 4.24 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แต่ละด้าน จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หรือร่วมในกิจกรรมของ อบต.

ตัวชี้วัดระดับ ทัศนคติ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. หลักนิติธรรม						
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	2	10.962	5.481	4.096	.017*
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	354	473.699	1.338		
	รวม	356	484.661			
2. หลักคุณธรรม						
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	2	6.017	3.009	2.173	.115
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	354	490.089	1.384		
	รวม	356	496.106			
3. หลักความโปร่งใส						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	1.866	.933	.628	.534
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	525.585	1.485		
	รวม	356	527.451			
4. หลักการมีส่วนร่วม						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	3.736	1.868	1.359	.258
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	486.690	1.375		
	รวม	356	490.426			
5. หลักความรับผิดชอบ						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	6.930	3.465	2.502	.083
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	490.168	1.385		
	รวม	356	497.098			
6. หลักความคุ้มค่า						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	7.032	3.516	2.432	.089
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	511.741	1.446		
	รวม	356	518.773			

ตารางที่ 4.24 ผลการเปรียบเทียบของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ในแต่ละด้านจำแนกตามการมีส่วนร่วมในดำเนินงานหรือร่วมในกิจกรรมของ อบต. พบว่าประชาชนที่มีส่วนร่วมในดำเนินงานหรือร่วมในกิจกรรมของ อบต. ต่างกันมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง เฉพาะหลักการ ได้แก่ หลักนิติธรรม เท่านั้น ส่วนหลักธรรมาภิบาลที่ อบต. นำมาใช้ ที่ไม่มีความแตกต่างกันเลยได้แก่ หลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

3.6 ข้อเสนอแนะ และความเห็นที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง เกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็น โดยอิสระ จากนั้นผู้ศึกษาได้สรุปข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล โดยสามารถแยกเป็นประเด็น และทำการสรุปได้ ดังนี้

3.6.1 ด้านความโปร่งใส

1) ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น การจัดซื้อ – จัดจ้าง การใช้จ่ายเงินงบประมาณในแต่ละปี การออกข้อบังคับตำบลต่าง ๆ หรือการใช้เงินงบประมาณในการดำเนิน โครงการต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้มากกว่าเดิม

2) องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดประชาคมทุกหมู่บ้านเพื่อที่จะได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่มีความสำคัญ และที่มีผลกระทบต่อชุมชน โดยรวมให้มากยิ่งขึ้น

3) ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล จัดอบรมหรือประชุมผู้นำชุมชน เพื่อชี้แจงแนวทางในการจัดทำแผนชุมชนให้ทุกหมู่บ้าน เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมจัดทำแผนอย่างแท้จริง

3.6.2 ด้านความคุ้มค่า

1) ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล ใช้งบประมาณอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ไม่นำเงินงบประมาณไปใช้จ่ายเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว หรือพวกพ้อง

2) ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการประเมินผลการดำเนินโครงการต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรมว่าคุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้เสียไปหรือไม่

3.6.3 ด้านคุณธรรม

1) ต้องการให้ อบต. ดำเนินกิจกรรมในด้านทางสังคมให้มากขึ้น เช่น การให้การสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

2) ต้องการให้ผู้บริหาร สมาชิกสภา รวมทั้งข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นแบบอย่างแก่ประชาชนในการทำงานในด้าน ความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจ มีระเบียบ วินัย มาทำงานตรงต่อเวลา ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค และจัดสรรงบประมาณให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกชุมชน

3) เวลาประชุมประชาคมต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล ให้ข้อมูลอย่างโปร่งใสตรงไปตรงมา ไม่พยายาม โน้มน้าวประชาชนให้มีความเห็นตามตน

3.6.4 ด้านการมีส่วนร่วม

1) ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล แต่งตั้งประชาชนให้มีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการจัดซื้อ – จัดจ้าง ให้มากกว่าเดิม คือ ไม่ควรแต่งตั้งเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่งในคณะกรรมการทุก ๆ ครั้ง

2) ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล โน้มน้าว รับฟังปัญหาที่เสนอโดยประชาชนให้มากขึ้น และนำไปแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมให้มากที่สุด

3.6.5 ด้านบริหารจัดการ

1) ควรมีการพัฒนาการบริการบางอย่างที่ยังไม่สะดวกเท่าที่ควร เช่น ที่นั่งคอยในการติดต่อราชการ ห้องน้ำ และควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายนอกให้สวยงามและสะอาดด้วย

2) เจ้าหน้าที่ของ อบต. ควรให้การต้อนรับผู้มาติดต่อราชการด้วยความเป็นกันเอง มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

3) ต้องการให้ผู้บริหาร และพนักงานเข้าเยี่ยมเยียนพบปะประชาชนให้มากขึ้นกว่าเดิมเพื่อที่จะรับทราบปัญหาอย่างรวดเร็ว

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ” ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ได้สรุปผลการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. สรุปการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการการนำหลักธรรมาภิบาล ไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการการนำหลักธรรมาภิบาล ไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามปัจจัยด้านบุคคล ความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อยู่ในพื้นที่เฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 7,358 คน โดย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรในเขตตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 380 คน ได้มาโดยการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) จากสูตรกำหนดขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ ระดับค่าความเชื่อมั่น 95 %

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายของ อบต. และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง

ส่วนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่ต้องการให้ อบต. ทำเพื่อให้ การบริหารงานตรงตามความต้องการของประชาชน

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ทำหนังสือถึงกำนันตำบลโนนทอง นายก องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง และผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตตำบลโนนทอง เพื่อขออนุญาต เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในตำบลโนนทอง เมื่อได้รับอนุญาต จึงดำเนินการเข้าชี้แจง และแจกแบบสอบถามตามจำนวนที่กำหนด ผลปรากฏว่าแบบสอบถามที่ส่งให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 ฉบับ ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 357 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 93.95

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป มาช่วยในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ คือ ค่า ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) วิเคราะห์โดยใช้ค่าที (t – test) และวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

1.3 สรุปผลการศึกษา

1.3.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ของกลุ่มประชากร จำนวน 375 คน พบว่าส่วนใหญ่ประชากรที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย มี จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 เพศหญิง จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50 อายุ ประชากร กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 50 ปี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 55.20 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 15 – 30 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70 ส่วนประชากร กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 17.10 โดยมีอายุเฉลี่ย 39.68 ปี อายุต่ำสุด 17 ปี และมีอายุสูงสุด 63 ปี

ระดับการศึกษา ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา มากที่สุด จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 49.90 รองลงมา คือ จบชั้นประถมศึกษา จำนวน 124 คน

คิดเป็นร้อยละ 34.70 จบชั้น ปวช. ปวส. อนุปริญญา จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.90 จบปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.20 และจบสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุด คือ รายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 40.10 รองลงมาคือ รายได้ระหว่าง 2,001 – 4,000 บาท จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 รายได้ระหว่าง 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80 รายได้มากกว่า 8,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.60 รายได้ตั้งแต่ 6,001 – 8000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.60 และผู้ไม่มีรายได้ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80

1.3.2 ระดับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล

จากการศึกษา พบว่า คะแนนความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล มีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 10 คะแนน และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 3 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.04 คะแนน เมื่อแยกเป็นรายข้อแล้วพบว่าสมาชิกสภา อบต.มีหมู่บ้านละ 2 คน มีผู้ตอบถูกมากที่สุด คือร้อยละ 99.70 รองลงไปได้แก่ อบต.มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายในเขตตำบลของตนเอง มีผู้ตอบถูกร้อยละ 98.90 ส่วนข้อที่กลุ่มตัวอย่างที่ตอบถูกน้อยที่สุด ได้แก่ การแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของ อบต. มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 50.70 รองลงไปคือ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา อบต. ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ มีผู้ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 54.30 เมื่อแบ่งคะแนนความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล ออกเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย โดยใช้คะแนนเฉลี่ย (Mean) เป็นเกณฑ์ พบว่าประชากรที่ตอบแบบสอบถาม มีระดับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายเกี่ยวกับ อบต. ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 88.20 ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 11.20 ส่วนประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบลน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.60 เท่านั้น

1.3.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

จากการศึกษา พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลโนนทอง มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 70.31 ระดับการมีส่วนร่วมมาก คิดเป็นร้อยละ 23.53 และมีระดับการมีส่วนร่วมน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.16 เมื่อแยกเป็นรายข้อแล้วพบว่ากิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการไปใช้สิทธิ ลงคะแนนสมาชิกสภา หรือนายก อบต. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 99.2 รองลงไปคือการเข้าร่วมในกิจกรรมของ อบต. เช่น การร่วมแข่งขันกีฬา งานลอยกระทง งานวันเด็ก มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมคิดเป็นร้อยละ 94.7 ส่วนกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมกับ อบต. น้อยที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการร่วม

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกข้อบัญญัติตำบล คิดเป็นร้อยละ 18.5 รองลงไป คือ การเข้าร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมของสมาชิกสภา และนายก อบต. คิดเป็นร้อยละ 25.5

1.3.4 ทักษะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง จากการศึกษาในภาพรวมทักษะของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในภาพรวมแล้วองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ได้นำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ในระดับที่มากพอสมควร

และเมื่อพิจารณาการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามทักษะของประชาชนแล้ว เรียงลำดับจากมากสุดลงไปน้อยสุดได้ดังนี้

4.1 หลักความรับผิดชอบ จากการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมการนำหลักธรรมาภิบาลตามหลักความรับผิดชอบ มาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามทักษะของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมากค่อนข้างไปลบ ($\bar{X} = 3.66$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง เอาใจใส่ต่อปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน และจัดการแก้ไขปัญหาอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรมและทั่วถึง รวมทั้งผู้บริหารและหน่วยงานปฏิบัติของ อบต. มีการนำข้อเสนอหรือข้อร้องเรียนของ อบต. ไปดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

4.2 หลักความคุ้มค่า จากการศึกษาโดยรวมพบว่าการนำหลักธรรมาภิบาลตามหลักความคุ้มค่า มาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามทักษะของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ได้ใช้งบประมาณในการดำเนินโครงการต่าง ๆ อย่างคุ้มค่าเมื่อเทียบกับผลงานที่ได้รับ และมีส่วนสำคัญในการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่ารวมทั้งมีกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้ใช้ได้

4.3 หลักคุณธรรม จากการศึกษาโดยภาพรวมพบว่าการนำหลักธรรมาภิบาลตามหลักคุณธรรม มาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามทักษะของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง มีการให้บริการกับทุกคนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้งคณะผู้บริหาร พนักงานปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม

4.4 หลักความโปร่งใส จากการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมการนำหลักธรรมาภิบาลตามหลักความโปร่งใส มาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามทักษะของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหาร

ส่วนตำบลโนนทอง มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างเพียงพอและมีความเหมาะสม การบริหารงานหรือการทำงานต่าง ๆ ของ อบต. มีการประกาศหรือเปิดเผยให้ประชาชนได้รับทราบ และเข้ามาตรวจสอบ เช่น แผนงานโครงการต่าง ๆ เอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง ข้อบัญญัติงบประมาณ รายงานการประชุมสภา รวมทั้งการรายงานการใช้จ่ายเงินของ อบต. มีการแจ้งหรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบว่าไม่มีการทุจริตเรียกผลประโยชน์แต่อย่างใด

4.5 หลักการมีส่วนร่วม จากการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมการนำหลักธรรมาภิบาลตามหลักการมีส่วนร่วม มาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามทัศนคติของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ได้ให้ประชาชนได้เข้ารับฟังการประชุมสภา และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรม/หรือโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน เช่น ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาตำบล และร่วมกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาตำบล มีส่วนร่วมในการจัดซื้อ – จัดจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนั้นยังให้การสนับสนุนให้ประชาชนมีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรชุมชน หรือให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชนในตำบล

4.6 หลักนิติธรรม จากการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมการนำหลักธรรมาภิบาลตามหลักนิติธรรม มาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามทัศนคติของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง มีการให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกข้อบัญญัติตำบล และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติตำบลและกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนได้รับทราบ และได้มีการบังคับใช้ข้อบัญญัติตำบลอย่างเป็นธรรมและเสมอภาค กับประชาชนทุกคน

1.3.5 **สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน** การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลกับตัวแปรตาม คือ ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง เพื่อที่จะได้รับทราบว่าตัวแปรอิสระตัวแปรใดที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของประชาชนต่อ การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง พบว่า

1. ปัจจัยด้านบุคคล

1.1 ปัจจัยด้านบุคคล ที่มีเพศต่างกัน ไม่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

1.2 ปัจจัยด้านบุคคล ที่มีอายุต่างกัน ไม่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

1.3 ปัจจัยด้านบุคคล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ไม่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

1.4 ปัจจัยด้านบุคคล ที่มีระดับรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยต่างกัน ไม่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบล ต่างกัน มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ กับองค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ กับองค์การบริหารส่วนตำบล ต่างกัน มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายผลในครั้งนี้ ดังนี้

2.1 ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล จากการทดสอบความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า โดยภาพรวมประชาชนตำบล โนนทอง มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นพพล สุรนัครินทร์ ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนคติของประชาชน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ มีความรู้ความเข้าใจ ถึงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ รายได้และค่าใช้จ่าย ขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด และประชาชนให้ความสำคัญกับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับที่สูง ประกอบกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญและได้ให้ความรู้กับประชาชนอย่างทั่วถึง จึงทำให้ประชาชนมีความตื่นตัว จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจในระดับที่มาก

2.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ กับองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลโนนทอง มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุขชี กำนวณศิลป์ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อุทยานแห่งชาติได้รณรงค์ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุทยานแห่งชาติได้รณรงค์ ระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนส่วนใหญ่ในระดับรากหญ้า โดยสะท้อนให้เห็นนโยบายการพัฒนาซึ่งพยายามกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ กับองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งถือว่าเป็นส่วนราชการในพื้นที่ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด แต่ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง แต่เมื่อมองในบางกิจกรรมของการมีส่วนร่วมแล้ว กิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ได้แก่ การเข้าร่วมและรับฟังการประชุมสภา การตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกข้อบัญญัติตำบล หรือความเห็นเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ของ อบต. รวมทั้งการร่วมตรวจสอบการทำงานและการใช้จ่ายงบประมาณของ อบต. ว่าถูกต้อง โปร่งใส และเกิดประโยชน์หรือไม่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้มแข็ง และสามารถบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

2.3 ทักษะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง จากการศึกษาในภาพรวมทักษะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสุจิตรา มีจำรัส ได้ศึกษาวิจัย การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาโรงเรียนในอำเภอท่ามะกา จำนวน 48 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าในภาพรวมแล้วองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอ เกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ได้นำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ในระดับที่มากพอสมควร ซึ่งการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัตินอกจากจะทำให้้องค์การ บริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพในการทำงานในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ในด้านของความถูกต้อง กฎหมายหรือมีนิติธรรม การมีคุณธรรมเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป การมีส่วนร่วมในการทำงาน ความโปร่งใสในการทำงาน การมีความรับผิดชอบต่อประชาชน และเกิดความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับ งบประมาณแล้ว ยังทำให้สามารถลดการทุจริตลงได้

2.4 การวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1. ปัจจัยด้านบุคคล

1.1 ปัจจัยด้านบุคคล ที่มีเพศต่างกัน ไม่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มี ต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของมนฤดี งามสม โสค์ ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวคิดธรรมาภิบาลในรัฐวิสาหกิจไทย ศึกษาจากความคิดเห็น ของพนักงานการรถไฟฟ้านครหลวงชนแห่งประทศไทย ผลการวิจัยพบว่า พนักงานการรถไฟฟ้าน ครหลวงชนแห่งประทศไทย มีระดับความคิดเห็นต่อแนวคิดธรรมาภิบาลในรัฐวิสาหกิจไทยอยู่ ในระดับมาก สำหรับปัจจัยที่ไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็น ได้แก่ เพศที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อระดับ ความคิดเห็นของพนักงานการรถไฟฟ้านครหลวงชนแห่งประทศไทยที่มีต่อแนวความ คิดธรรมาภิบาลในรัฐวิสาหกิจไทย

ทั้งนี้ เนื่องจากความแตกต่างทางด้านเพศของประชาชนไม่ได้ทำให้ทัศนคติที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะปัจจุบันเพศชาย และหญิง มีโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รับรู้ในเรื่องของกฎหมาย ของท้องถิ่น โดยเฉพาะของ อบต. ไม่แตกต่างกัน รวมทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การบริหาร ส่วนตำบลอย่างเท่าเทียมกันจึงทำให้เพศชาย และเพศหญิงมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไป ปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ไม่แตกต่างกัน

1.2 ปัจจัยด้านบุคคล ที่มีอายุต่างกัน ไม่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มี ต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง แตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของเบญจ วรรณ วันดีศรี ได้ศึกษาการความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด ร้อยเอ็ด ซึ่งพบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างธรรมาภิบาลกับอายุ

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง มีภารกิจงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชนทุกเพศทุกวัย โดยองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ภารกิจงานหลายด้านซึ่งเกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เช่น เด็ก สตรี เยาวชน คนพิการ และผู้สูงอายุ ซึ่งได้ดำเนินการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มดังกล่าว ได้แก่ การส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสตรี การส่งเสริมกิจกรรมของเยาวชน การจัดการศึกษาของเด็ก กิจกรรมของผู้สูงอายุ และคนพิการ โดยกิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ เรื่องของเบี้ยยังชีพ เรื่องของการส่งเสริมการรวมกลุ่ม เรื่องของการส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ และเรื่องของการจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬา ประเพณีต่าง ๆ เป็นต้น จึงทำให้ประชาชนทุกกลุ่มอายุที่แตกต่างกันในตำบล โนนทอง มีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ไม่แตกต่างกัน

1.3 ปัจจัยด้านบุคคล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ไม่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับบรรวิเศษสุนทร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ซึ่งพบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น จะมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมากกว่าผู้มีการศึกษาที่น้อย

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติถือว่าการนำรูปธรรม ไปปฏิบัติให้เป็นนามธรรม จึงทำให้ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน ได้รับรู้และทราบถึงว่า องค์การบริหารส่วนตำบลนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติงานในระดับมากหรือน้อย จึงทำให้มีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ไม่แตกต่างกัน

1.4 ปัจจัยด้านบุคคล ที่มีระดับรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยต่างกัน ไม่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ นพพล สุรนครินทร์ ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนคติของประชาชน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกัน จะมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน โดยประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันอาจมีการประกอบอาชีพที่แตกต่างกันทำให้การมีส่วนร่วมกับ อบต.แตกต่างกัน

ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่าระดับรายได้ที่แตกต่างกันก็เหมือนกับระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน เพราะหลักธรรมาภิบาล ซึ่งถือว่าเป็นนามธรรม แต่นำมาปฏิบัติ ซึ่งถือว่าเป็นรูปธรรม

จึงทำให้ประชาชนที่แม้ว่าจะมีรายได้ต่างกัน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพที่แตกต่าง กัน ประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบล มีภารกิจงานหรือหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนทุกหมู่ เหล่าในตำบลที่ถึงแม้ว่าจะมีลักษณะทางบุคคลที่แตกต่างกัน ก็ทำให้ได้รับรู้และทราบว่าองค์การ บริหารส่วนตำบลนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในระดับมากหรือน้อย จึงทำให้มีทัศน ะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ไม่แตกต่างกัน

2. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบล ต่างกัน มีผล ทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยประชาชน ที่มีความรู้ในระดับปานกลาง และระดับน้อย มีทัศนคติในเชิงบวกต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่าประชาชนที่มีความรู้ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ นพพล สุรนักครินทร์ ที่ได้ทำการศึกษาก่อนนำหลักธรรมาภิบาลมา ปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนคติของประชาชน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่าประชาชน ที่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายแตกต่างกัน ไม่มีผลทำให้ทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนที่มีความรู้ในระดับปานกลาง และระดับน้อยแม้ อาจไม่ค่อยเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับมากจะมองว่าองค์การบริหารส่วนตำบล นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในจำนวนน้อยหรือมองในภาพลบ มากกว่าผู้ที่มีความรู้ในระดับปานกลาง และระดับน้อย

3 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ กับองค์การบริหารส่วนตำบล ต่างกัน มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วน ตำบล โนนทอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่ง สอดคล้องกับการวิจัยของ นพพล สุรนักครินทร์ ได้ศึกษาก่อนนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การ บริหารส่วนตำบลตามทัศนคติของประชาชน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มี ส่วนร่วมน้อยจะมีทัศนคติในทางลบมากกว่าผู้ที่มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วน ตำบล เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภา การร่วมแรงร่วมใจใน กิจกรรมที่ อบต. ดำเนินการ หรือการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ประชาชนที่มีส่วนร่วม ในกิจกรรมดังกล่าวในระดับมาก และในระดับปานกลาง จะมีทัศนคติในเชิงบวกต่อการที่องค์การ บริหารส่วนตำบล โนนทอง นำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ มากกว่าประชาชนที่มีระดับการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในระดับน้อยหรือต่ำ

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย ทักษะของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิพบว่าทักษะในภาพรวมของ ประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก ซึ่งผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะหน่วยงานในเชิงปฏิบัติ
2. ข้อเสนอแนะหน่วยงานเชิงนโยบาย
3. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1 ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ

องค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จะต้องมี การบริหารงาน โดยการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักในการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้ องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ และได้รับ รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้ องค์การบริหารส่วนตำบลประสบความสำเร็จได้ เกิดจากปัจจัยหลัก 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำ หรือผู้บริหาร ปัจจัยด้านทีมงานหรือองค์กร และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะ ร่วมมือร่วมใจพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า ดังนั้น จึงเสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ดังต่อไปนี้

1.1 หลักนิติธรรม

1.1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีการดำเนินการประชาพิจารณ์ หรือขอ ความคิดเห็นจากประชาชนในการตราข้อบัญญัติตำบลในเรื่องต่าง ๆ โดยอาจออกไปประชาคมใน ทุกหมู่บ้านเพื่อให้ทั่วถึง

1.1.2 เมื่อมีการประกาศใช้ข้อบัญญัติตำบลแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบให้มากที่สุด รวมทั้งการบังคับใช้ข้อบัญญัติต้อง ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมและมีความเป็นธรรมกับทุกคน ไม่มีการแบ่งชนชั้นเพื่อให้เกิดความ เสมอภาค

1.2 หลักคุณธรรม

1.2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีการดำเนินกิจกรรมในด้านทางสังคม ให้มากขึ้น เช่น การให้การสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม กับทุกกลุ่มคน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกชุมชน

1.2.2 ผู้บริหาร สมาชิกสภา รวมทั้งข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นแบบอย่างแก่ประชาชนในการทำงานในด้าน ความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจ มีระเบียบ วินัย มาทำงาน ตรงต่อเวลา ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค

1.3 หลักความโปร่งใส

1.3.1 ก่อนมีการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกครั้ง ควรประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบ หรือมีการเปิดประชุมสภาสามัญฯ ไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้าร่วมรับฟังอย่างสะดวก

1.3.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ชุมชน สามารถตรวจสอบ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านงบประมาณรายจ่าย การจัดซื้อ – จัดจ้าง

1.3.3 องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็น ไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 และจัดระบบสารสนเทศให้ประชาชนได้รับรู้อย่างทั่วถึง โดยใช้สื่อ เช่น การประชาสัมพันธ์เสียง ตามสายของหมู่บ้าน หรือทำเป็นจดหมายข่าวขององค์การบริหารส่วนตำบล แจ้งความเคลื่อนไหว ข่าวสารต่างๆ อาจเป็นรายเดือน หรือราย 3 เดือน เป็นต้น

1.4 หลักการมีส่วนร่วม

1.4.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในตำบลเข้าร่วม ฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาสัมพันธ์การจัดซื้อ – จัดจ้าง การใช้จ่าย เงินงบประมาณในแต่ละปี การออกข้อบังคับตำบลต่าง ๆ หรือการใช้เงินงบประมาณในการดำเนิน โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มากกว่าเดิม

1.4.2 ในการวางแผนพัฒนาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลควรต้องรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชน โดยการทำประชาคมในระดับหมู่บ้านและตำบลเพื่อให้การวางแผน พัฒนาตำบลตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใน เรื่องที่มีความสำคัญ และมีผลกระทบต่อชุมชนโดยรวม

1.4.3 องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชน ในแต่ละกลุ่ม อาชีพ รายได้ และการศึกษาที่แตกต่างกัน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อ – จัดจ้างขององค์การ บริหารส่วนตำบล ให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม

1.5 หลักความรับผิดชอบ

1.5.1 องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อ ร้องเรียนของประชาชนอย่างจริงจังและให้รวดเร็ว

1.5.2 องค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องนำโครงการ/กิจกรรม ที่เสนอโดยประชาชน ไปปฏิบัติ และเอาใจใส่ต่อปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน และจัดการแก้ไขปัญหาอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรมและทั่วถึง

1.6 หลักความคุ้มค่า

1.6.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยให้มีตัวแทนภาคประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย เพื่อร่วมกันประเมินว่าโครงการต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการไปนั้น ว่าคุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้เสียไปหรือไม่

นอกจากการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลในอนาคตจะต้องมีการดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การบริการประชาชนมีประสิทธิภาพ และเกิดความพึงพอใจมากที่สุด ดังนี้

1. ด้านสถานที่

1.1 ควรจัดมีสถานที่สำหรับบริการประชาชนที่นั้รรองรับบริการในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลให้เพียงพอ สภาพแวดล้อมของสถานที่ ต้องมีบรรยากาศร่มรื่น ไม่แออัดจนเกินไป ทั้งภายในและภายนอก หรือจัดสถานที่แบ่งให้เป็นสัดส่วน

1.2 การดูแลด้านความสะอาด และความเป็นระเบียบของสถานที่ หน่วยงานต้องมีการรักษาความสะอาดของพื้น ผนังต่าง ห้องน้ำ และบริเวณต่าง ๆ ไม่ให้มีฝุ่นละออง เศษขยะ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่อยู่ในสถานที่ทุกชนิด ให้มีความสะอาด อยู่ในสภาพดี และเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม

2. ด้านบุคลากร

2.1 บุคลากรของหน่วยงาน ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีใจรักบริการ และต้องเป็นผู้ที่มีหน้าตาขี้มยิ้ม แจ่มใส ใจเย็น ฉลาดรอบรู้ คล่องแคล่วในการทำงาน และรู้วิธีแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

2.2 บุคลากรต้องมีจิตสำนึกที่ดีในการรับใช้ประชาชน และต้องยึดหลักคุณธรรมในการทำงาน และให้บริการแก่ประชาชนทุกระดับด้วยความเป็นธรรม

2.3 ผู้บริหาร โดยเฉพาะนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานจะต้องเข้าเยี่ยมเยียนพบปะประชาชนในพื้นที่ให้มากขึ้นกว่าเดิมเพื่อที่จะรับทราบปัญหาอย่างรวดเร็ว

2. ข้อเสนอแนะหน่วยงานเงินโยบาย

2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชนควรส่งเสริมให้ประชามหมู่บ้านเกิดความเข้มแข็ง โดยการปฏิบัติงานในหมู่บ้านทุกครั้งควรจัดให้มีการประชุมประชามหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชนควรส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยการประชาสัมพันธ์อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในรูปแบบกระบวนการเวทีประชาคมหรือการจัดเวทีชาวบ้าน เพื่อให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อหารูปแบบที่ทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมที่เป็นองค์กรของประชาชน และสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างแท้จริง

3.2 เพื่อที่จะให้การอภิปรายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบกับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาล เพื่อให้ได้ทราบถึงรายละเอียดข้อแตกต่าง ของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา เนติประวดี (2544) “การยอมรับรูปแบบการจัดองค์การทางสังคมแบบใหม่ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีในองค์การภาครัฐ: ศึกษากรณีสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คณะสังคมวิทยาประยุกต์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- กองราชการส่วนตำบล, กรมการปกครอง (2543) *การสร้างหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* กรุงเทพมหานคร กองอาสารักษาดินแดน
- กิตติมา ปรีดีดิลก (2529) *ทฤษฎีการบริหารองค์การ* กรุงเทพมหานคร ชนะการพิมพ์
- เกษียร เตชะพีระ (2541) *การितตผจญภัย: นิยายปรัชญาการเมือง* กรุงเทพมหานคร พิมพ์ลักษณ์โกวิทย์ พวงงาม (2544) *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วิญญูชน
- เจริญ เกษฎาวัลย์ (2545) *การวางมาตรฐานธรรมาภิบาล* กรุงเทพมหานคร บริษัทพอดี้ จำกัด
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2541) *Good Governance* กับการปฏิรูปการศึกษา – การปฏิรูปการเมือง ม.ป.พ.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2531) “ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การ” *วารสารศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์* 13 (มิถุนายน): 61-67
- ถวิล เกื้อกุลวงษ์ (2530) *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: ทฤษฎีวิจัยและปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2549) *การบริหารราชการแนวใหม่: บริบทและเทคนิควิธี*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
- ธงชัย สันติวงศ์ (2537) *การจัดการ MANAGEMENT* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธีรยุทธ บุญมี (2541) *ธรรมรัฐแห่งชาติ ยุทธศาสตร์กู่หายหน้าประเทศไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สายธาร
- นพพล สุรนักครินทร์ (2547) “การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- บวร วิเศษสุนทร (2550) “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542) *การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วิญญูชน
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี (2542) “รายงานการวิจัยเรื่อง ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล” กรุงเทพมหานคร สถาบันพระปกเกล้า
- เบญจวรรณ วันดีศรี (2546) “ความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- ประมวล รุจนเสรี (2542) *การบริหาร – การจัดการที่ดี (Good Governance)* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อาสาธาภิรักษาดินแดน
- ปรัชญา เวสารัชช (2542) “รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาชนบท” กรุงเทพมหานคร สถาบันไทยคดีศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปรีชา ช้างขวัญยืน (2542) *ธรรมรัฐ – ธรรมราชา* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พิทยา สุนทรวิภาค (2533) *ธรรมาภิบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล* วารสารมติชน 12, 3 มิถุนายน: 42
- มนฤดี งามสมโสด (2546) “แนวคิดธรรมาภิบาลในรัฐวิสาหกิจไทย ศึกษาจากความคิดเห็นของพนักงานการรถไฟฟ้านขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คณะรัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วรทัต ถัยนันทน (2545) *การมีส่วนร่วมการปกครองส่วนท้องถิ่น อบต.* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์บรรณกิจ
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ (2536) *การบริหารงานพัฒนาชนบท การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนาสภาพตำบล: สาเหตุและแนวทางแก้ไข* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2541) *การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance)* กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- สุจิต บุญบงการ (2527) *การพัฒนาการเมืองของไทย พิมพ์ครั้งที่ 3* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สุจิตรา มีจำรัส (2550) “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารศึกษา ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- สุเชษฐ์ มีไมตรีจิตต์ (2540) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สุขจี คำนวนศิลป์ (2550) “การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุทยานแห่งชาติได้ร่มเย็น อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขายุทธศาสตร์การพัฒน) มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
- สุจิต นิมิตกุล (2543) *กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองที่ดี (Good Governance)* กรุงเทพมหานคร บพิธการพิมพ์
- สุภัตรา วิมลสมบัติ (2548) “ธรรมาภิบาลกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์” ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อรพินท์ สฟโชคชัย และคณะ (2543) *แนวทางการนำหลักการธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น* กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
- อานันท์ ปันยารชุน (2542) *มุมมองของนายอานันท์* กรุงเทพมหานคร มติชน 23
- Jesse B. Sears. (1959). *The Nature of Administration Process*. New York: McGraw-Hill. Book Co.
- Gulick, Luther Halsey, and Lyndall F. Urwick, eds. (1937). *Papers on the Science of Administration*. New York,: Institute of Publis Administration.
- Henri Fayol. (1949). *General and Industrial Management*. London: Sir Issac Pitman & Sons Ltd.
- Gregg, Russell T. (1957). “The Administrative Process” in *Administrative Behavior in Education*, 274 R.F. Cambell and R.T. Gregg. New York: Harper and Row.
- Campbell, Roald F. (1971) *Introduction to Education Administration* .Boston: Allyn and Bacon, Inc.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York. Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามประกอบการค้นคว้าแบบอิสระ**เรื่อง****ทัศนะของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล
โนนทอง**

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยผู้วิจัย นายประสาธ ม่วงศิลป์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ วิชาเอกรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังอยู่
ระหว่างดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย เรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของ
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ในการนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะขอความร่วมมือจากท่านใน
การตอบแบบสอบถามเพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์ และเกิดประโยชน์สูงสุดจึงขอให้ท่าน
ตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อตามความเป็นจริงและตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โดยแบบสอบถามทุกฉบับจะนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการเฉพาะการศึกษาค้นคว้า
เท่านั้น ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อตัวท่านแต่ประการใด ทั้งนี้ ผู้ศึกษาจะนำเสนอผล
การศึกษา มาวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมและขอความกรุณาส่งแบบสอบถามฉบับนี้กลับคืน
ภายในวันที่ 23 มีนาคม 2553

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านที่ได้ตอบ
แบบสอบถามเพราะจะช่วยให้งานวิจัย สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่าง
สูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายประสาธ ม่วงศิลป์)

2. ท่านมีส่วนร่วมในการทำงานหรือกิจกรรมของ อบต.หรือไม่

ส่วนร่วมในการทำงานหรือกิจกรรมของ อบต.	เคย	ไม่เคย
1. ท่านเคยไปเลือกตั้งสมาชิกหรือนายก อบต. หรือไม่		
2. ท่านเคยเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภา อบต. หรือไม่		
3. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. หรือไม่		
4. ท่านเคยร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกข้อบัญญัติตำบล หรือ ความเห็นเกี่ยวกับ โครงการต่าง ๆ ของ อบต. หรือไม่		
5. ท่านเคยติดตามตรวจสอบการทำงานและการใช้จ่ายงบประมาณของ อบต. ว่าถูกต้องโปร่งใส และเกิดประโยชน์หรือไม่		
6. ท่านเคยติดตามข้อมูลข่าวสารหรือประกาศของ อบต.หรือไม่		
7. ท่านเคยแจ้งปัญหาความเดือดร้อนของตัวเอง รวมทั้งของคนอื่น ๆ ให้ อบต. ทราบหรือไม่		
8. ท่านเคยตรวจสอบพฤติกรรมของสมาชิกสภา และนายก อบต. หรือไม่		
9. ท่านเคยเข้าร่วมในกิจกรรมของ อบต. หรือไม่ เช่น การร่วมแข่งขันกีฬางานลอยกระทง งานวันเด็ก เป็นต้น		
10. ท่านเคยเสนอให้แนะแนวทางการบริหารงานของ อบต. ให้ อบต. ทราบหรือไม่		

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล
โนนทอง ว่าได้นำหลักธรรมาภิบาลเหล่านี้ไปปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

หลักนิติธรรม

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในการออกข้อบัญญัติตำบล					
2	อบต. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติตำบลและกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนได้รับทราบ					
3	การบังคับใช้ข้อบัญญัติตำบลอย่างเป็นธรรมและเสมอภาค					

หลักคุณธรรม

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	คณะผู้บริหาร พนักงานปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม					
2	มีการให้บริการกับทุกคนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม					

หลักความโปร่งใส

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การบริหารงานหรือการทำงานต่าง ๆ ของ อบต. มีการประกาศหรือเปิดเผยให้ประชาชนได้รับทราบและเข้ามาตรวจสอบ เช่น แผนงาน โครงการต่าง ๆ เอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง ข้อบัญญัติงบประมาณ รายงานการประชุมสภา เป็นต้น					
2	การใช้จ่ายเงินของ อบต.มีการแจ้งหรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบและไม่มีการทุจริตเรียกผลประโยชน์					
3	มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนแก่ประชาชน					

หลักการมีส่วนร่วม

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมสภา					
2	ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและร่วมกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาตำบล					
3	ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อ - จัดจ้าง ของ อบต.					

หลักการมีส่วนร่วม

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4	อบต. สนับสนุนให้ประชาชนมีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กร ชุมชน หรือให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ					
5	ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรม/ หรือโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน					

หลักความรับผิดชอบ

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ผู้บริหารและหน่วยงานปฏิบัติของ อบต. มีการนำ ข้อเสนอ หรือข้อร้องเรียนของ อบต. ไปดำเนินการ อย่างเป็นรูปธรรม					
2	อบต. นำโครงการ/กิจกรรม ที่เสนอโดยประชาชน ไป ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม					
3	อบต. เอาใจใส่ต่อปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน และจัดการ แก้ไขปัญหาอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรมและทั่วถึง					

หลักความคุ้มค่า

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ในโครงการก่อสร้างของ อบต. ใช้งบประมาณอย่าง คุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ประชาชนได้รับ					
2	อบต. ได้แรงจูงใจให้ประชาชนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และคุ้มค่ารวมทั้งมีกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากร ธรรมชาติเพื่อให้ใช้ได้ยาวนาน					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่ต้องการให้ อบต. ทำอย่างไร เพื่อให้การบริหารงานตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายประสาท ม่วงศิลป์
วัน เดือน ปี	25 ตุลาคม 2511
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
ประวัติการศึกษา	รบ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2537
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
ตำแหน่ง	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง